

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, elok. 24 - Wed. Aug. 31, 1994

FINNISH AMERICAN WEEKLY

90. vuosikerta Vol. XC No. 34

50 cents

Hallituksen esitys Suomen liittymissopimukseksi Euroopan unioniin annettiin eduskunnalle torstaina. Kesälomalta palaaville kansanedustajille paketissa on kaikkine liitteineen ja oheisaineistoinen luettavaa yli 60,000 sivua.

Liittymissopimuksen käsittely eduskunnassa alkaa heti syysistuntokauden alkaessa 6. syyskuuta. Jäsenyys vaatii noin sadan kotimaisen lain muuttamista.

Ulkomaankauppaministeri **Pertti Salolainen** (kok) toivoo eduskunnalta EU-jäsenyyden nopeaa käsittelyä. Salolainen toivoo eduskunnan myöntävä päätöstä heti kansanäänestyksen jälkeen.

"Itsenäisen Suomen on uskallettava itsenäisesti tehdä oma ratkaisunsa. Se tosin saattaa vaikuttaa Ruotsin ja Norjan ratkaisuihin", sanoi Salolainen.

Eduskunnin on tuettava sopimusta 2/3 enemmistöllä, jotta jäsenyys voitaisiin hyväksyä.

Mikäli kansanäänestyksessä suomalaiset vastustavat jäsenyyttä, asian valmistelu raukeaa.

Ennen vuoden vaihdetta Suomen jäsenyys on vielä hyväksyttävä kaikissa nykyisissä jäsenmaissa.

Ahtisaarelle tukea EU-kiistassa

Ulkopolitiikan johtamista ei pidä jakaa kahden valtaelimen kesken. Suomella on vain yksi päämies, jonka on nojattava hallitukseen, alivaltiosihteeri **Jaakko Blomberg** (sd) sanoo.

Ulkoministeriön huippuvirkamiehin kuuluva Blomberg puuttui EU-edustuskiistaan viime viikon maanantaina Suomen suurlähettiläiden kokouksessa. Hän myötäili presidentti **Martti Ahtisaaren** käsityksiä.

"Unioni-politiikassa Suomessa on kaksi päämiestä, toinen määrää suhteista ulkovaltioihin, toinen muusta politiikasta", Blomberg tiivisti.

Hallitusmuodon 33 a -pykälää ei voi Blombergin mielestä "vaikeuksitta" soveltaa Suomen EU-päätöksentekoon.

Mainittu pykälä säätelee Suomen osallistumisesta Euroopan talousalueen päätöksentekoon. Sen mukaan valtioneuvosto määrää Suomen toiminnasta ilman presidentin myötävaikutusta.

Valtiosääntökomitea soveltaisi samaa pykälää myös EU:n elimiin. Blomberg näkee

Euroopan unionin liittymissopimus on annettu Suomen eduskunnalle. Presidentin ja hallituksen välinen kiista EU-huippukokousedustuksesta lakaistiin vähäksi aikaa maton alle.

EU:n liittymissopimus eduskunnalle

tämän ongelmalliseksi, koska EU-politiikasta - toisin kuin Eta-politiikasta - muodostuu keskeinen osa Suomen ulkopolitiikkaa.

"Unionin edessä tulee olemaan pitkään painavia ratkaisuja, jotka koskevat sekä unionin että Suomen ulkosuhteita", hän ennusti. Olisi outoa, jos valtiosääntöä tulkittaisiin siten, että esimerkiksi Suomen Venäjän-suhteista päätäisi EU:ssa pääministeri ja kahdenvälisissä yhteyksissä presidentti Blomberg sanoi.

Blombergin mukaan valtiosääntökomitean ehdotukselta - pääministeri edustaisi Suomea - "on mennyt pohja pois", koska sen toteutuminen "ei näytä nykyoloissa mahdolliselta". Blombergin mielestä jää nähtäväksi, voiko EU sopeutua Suomen kahden päämiehen järjestelmään, kuten se on osittain tehnyt Ranskan kohdalla.

"Jos unioni ei voi sopeutua, meidän on harkittava oman

hallitusjärjestelmämme sopeuttamista", Blomberg sanoi.

Ahtisaarta ovat tukeneet EU-kiistassa viime aikoina myös entinen pääministeri, pankinjohtaja **Kalevi Sorsa** (sd), ministerit **Jaakko Itoniemi**, (sd) ja **Max Jakobson**, entinen ulkoministeri, kansanedustaja **Paavo Väyrynen** (kesk) ja ex-kansanedus-

taja **Veikko Vennamo** (smp).

Vikström tukee jäsenyyttä

Arkkipiispa **John Vikström** tukee Suomen EU-jäsenyyttä. Vikström sanoi ottavansa kantaa asiaan yksityishenkilönä.

"Kirkolla ei ole kantaa", hän korosti.

Vikström esiintyi torstaina poliittisten toimittajien tilaisuudessa Helsingissä.

"Otamme luonnollisen askeleen siihen kulttuuriseen yhteisöön, johon olemme kuuluneet jo keskiajalta asti. Pidän tärkeänä, että miellämme itsemme ja muut mieltävät meidät osaksi länttä. On kysymys myös identiteetistä", Vikström perusteli.

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, RAIVA AJA will keep in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1994. Regular USA subscription rates are \$23.00 a year, \$15.00 for six months, and \$11.00 for three months. Send this coupon and your check payable to Raivaaja Publishing Company to Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

pages 8 - 12

RAIVA AJA

• Scandinavian Fest '94 at Budd Lake (NJ) this Sunday

• 'Nordika' to perform at Winchester (VA)'s International Street Fair

• FinnFest USA '94 as Toini Laakso saw it

• The 'Helsinki Spirit' captures Noriko Häggblom

Matkakertomus

Kirj. Elinor Pihlajamäki

Oheinen kertomus on Suomesta vuosisadan ensimmäisellä vuosikymmenellä Yhdysvaltoihin muuttaneen Elinor (Pihlajamäki) Honkanen Lindrothin (1888-1978) ensimmäisen kuvauksen jättämiselle sukulaisille laivamatkasta ja ensimmäisistä kuukaudesta uudella mantereella.

Kirjoittajan Fitchburgissa (MA) asuva tytär Miriam Lehto koptoi kirjoituksen äitinsä alkuperäisestä tekstistä. Kuten lukija saattanee huomata, kirjoitus katkoilee silloin tällöin. Halusimme julkaista matkakertomuksen tekstiä mitenkään muuttamatta, sillä se on aivanlaatuisen historiallinen dokumentti omalta aikakaudeltaan.

Fitchburgissa asuessaan Elinor Honkanen opetti suomea ensimmäisen polven siirtolaislapsille Satma haalilla.

JATKOA EDELLISNUMEROSTA

päästäessä taikka pannaan menemään takaisin Irlantiin. Päivittäin olivat parittain, syyleivät ja suutelivat vaikka missä, ei ne ihmisistä kartta- neet. Kokkipoikain ja laivamiesten kanssa ne olivat hyvässä väleissä.

Niin menihän se aika siellä päivästä toiseen, väliin tanssien ja lukien. Siellä oli erityiset tupakkahuoneet jossa ne tupakoivat, pelasivat korttia tai muuten istuttiin. Niitä oli kaksi - ne oli yläkannella molemmat.

Yli kolmesataa mailia se laiva ui joka päivä. Kolmesataa

seitsemänkymmentä neljä (374) mailia oli enemmän kun se ui vuorokaudessa. Siellä oli tupakkahuoneen seinällä kartta jonne merkittiin joka vuorokauden tulos kello kaksitoista (12) pöydällä. En muista enää kuinka paljo kolmatta tuhatta mailia se on se väli Liverpoolista Bostoniin.

Seitsemästoista päivä, se oli Tuorstai, siellä rokotettiin kaikki. Vaikka olisi kymmenen kertaa ennen rokotettu, ei se auttanut.

Me varasimme itsellemme puhtaat nenäliinat, ne kastettiin vesimäriksi ja kuin päästin rokottajain näkyvistä, niin niillä hankaamaan niitä. Siellä oli vahdit pesuhuoneiden ovella. Ei sinne päässyt ja kyllä vaan se hankaaminen auttoi vähäsen. Ei meidän tullut niin kipeiksi kun niiden oli jotka eivät sitä konstia käyttäneet, mutta kerkesi kumminkin se niiden "voidet" mennä vereen että päällen tuli. Kaksi niitä pantiin, toinen ei minun tullut, kuin hyvin pikkunen.

Kaikki konstinsa ne koitti panna vireille silläkin matkalla!

Sunnuntai-illalla kahdeksan jälkeen rupesi tulet vilkkumaan Bostonissa - se oli suuri riemu! Mutta yhdeksältä ne "pirhanan" kokit ja poliisit oli jo taas "kyyttämässä" meitä alas. Väliin me niitä hyppäytimme ei niin vaan oisi menty, mutta nyt varsinkin ne sai juosta ennenkuin kaikki oli alhaalla.

Me olisimme niin mielellämme katsoneet sieltä kun lähestyttiin Bostonia. Silloin

oli vielä pimeäkin kuin pussissa eikä joka paikassa ollut tulla niin oli hyvä mennä pilloon "valkeapukuisilta kokkipojilta."

Pimeän takia ei laiva uinut rantaan, oltiin yöllä seisauksissa siellä lähellä Bostonia. Maanantai aamulla (21 pv.) kymmenen eli kahdeksan tienoissa astuttiin maihin Bostonissa.

Se oli mahtavan suuri kaupunki. Siihen saakka tultiin maita ja vesiä, nyt sai vielä mennä ilmassa, kaupungin päällitse rautatiellä hetken matkaa. Se on Amerikan sivistyksen kehto se Boston. Se on sivistyneintä paikkaa koko tämä Massan valtio. Siellä Bostonissa on maailman suurin yliopisto, jossa on kahdeksan tuhatta oppilastakin. Siellä on ollut Saltankin opettajana ja on hyvin tunnettu täällä.

Niin nyt sitä ollaan Amerikassa, ajattelin, kun astuin alas laivasta. Mutta voi kuinka yksinäiseksi ja hyljättyksi minä tunsin itseni kävellessäni siinä suuressa ihmisjoukossa, pitkin suurta matkavaa katua.

Mikä on oleva kohtaloni täällä vieraalla maalla, minikäläinen on elämäni loppu? Kohtaloansa kohti sitä täytyy jokaisen mennä. Jos minun hautani on täällä, niin kai minä yhtä rauhaisaa unta vedän tämän vieraan maan turpeen alla kun siellä synnyinmaani kirkkotarhassa --.

Niin, siinä sitä taas hajaanutttiin matkatovereistaan, monen kanssa sitä tuli tavaksi, mikä meni minnekin. Minä yksin lähdin Chesteriin, nimittäin nuorisoa! Vähää ennen kahtatoista läksi juna kiittämään kohti Chesteriä. Neljän tienoissa oltiin täällä "Chesterissä. Sitä ei tiedä

kuinka kauvan tämä on oleva olopaikkanani. Sitä on nyt kuin taivaan lintu - vakituista olopaikkaa ei ole missään.

Niin olenhan sinulle jo ker-tonut minkälainen se tämä nykyinen olopaikkani on. Tähän Chesteriin se loppui nyt ainakin hetkeksi tämä matka. Kyllä sitä hetken nyt levähtääkin, eikä siitä muuttel-misestakaan mihinkään ole.

Kyllä sillä matkalla oli monta mutkaa ja vääryä, mutta en minä silti siitä niin eri pahaa tykännyt, kun sai olla jotensakin terve. Atlantilla sitä ei huomannutkaan että sitä ollaan vallan vesen päällä, laiva kun ei juuri miksi-kään heilahdellut ja siitä kannelta jossa tavallisesti oltiin ei merelle nähnytkään - piti kiivetä ylös yläkannelle josta merelle näki.

Tavallisesti tanssittiin joka päivä - oli suuri tila jossa sai tanssia, puolen päivää jo koolla oli ihmisiä, niinkuin il-tamassa, ei siellä yksin tarvinut olla.

Mutta Pohjon merellä tiesi olevansa merellä, semmonen pieni laiva purtelo, se heilui ja kiikkui kuin lastu tuulella, suuret laineet heittivät vallan kannen yli vettä niin että oli aina yhtenä sumuna, Nokalensa lensi jollei pitänyt kiinni, kuin istuikin.

Sairaana oli kaikki. Minä niitä koitin siellä alhaalla passailla, kannoin vettä ja kuin syötiin toin joka halusi jotain maistaa, silliä ja muuta suolasta.

Osa oli niinkin sairaana että verta tuli, kuin piti yökätä. Rupesivat yökkäämään jo kohta merelle mentäissään ja sitten koko matkan, niin kai sitä jo käy kohta hyvin heikkoksi kun ei mitään ota sisälleen.

Ihmetteli ne kovasti kun minä pysyin niin terveenä. Matkan alussa minua vähän huijasi kun laiva oikein rupesi kiikkumaan ylös ja alas ja taas oli kallellaan niin että olisi luullut että nyt se menee ympäröinsä, niinkuin se van-

ha mieskin pelkäsi. Eräsikin mies rupesi veisata hojottamaan, ja voi, kun minua nauratti, hän pelkäsi että kyllä tämä laiva hajoo taikka menee ympäröinsä. Loppumat-kalla ei minua enää huimannutkaan.

Atlantillakin ne muutamat yökkäsivät kun muutamana päivänä laiva vähä heilahteli. Hakolan misiskin rupesi yökkäämään vielä sielläkin ja Manta. Yhtenä aamuna kun mentiin syömään niin oli vähältä ettei Mantalta "truvannut" oksennus ruokapöytä, ei päässyt kun hetken matkaa johon hän päästi tulemaan kaikki liian ruuan.

Atlantilla kun tultiin oli laivan peräsimeen tullut vikaa, jotenkin rikkoutunut. Laiva oli kääntynyt ympäri ja mennyt oikein monta kymmentä mailia takaisin. Kertovam-menneen (50) viisikymmentä mailia. Oli sentään saatu korjattua. Sumu myös haittasi Atlantilla, joka hidastutti laivan kulkua. Öisin on niin sanokka sumu että laivan täytyi niin hitaasti kulkea, oli kuin seinä edessä kun katsoi merelle ja laiva huutaa möyrästi kaiket yöt silloin kuin sumua oli.

Lähtisin kyllä vaikka heti silleen matkalleen jos pitäisi. En sillä että minun ikävä on mutta muuten pidin merimat-kasta. En ole yhtään katunut lähtöäni tänne, en tulisi takaisin Suomeen vaikka ilman tuotaisiin, ainakaan vielä.

Ikävöinyt en ole ketään ja mitäpä sinne juuri ikävöitsen, mutta kuin teitä siskoja ja veikkoja. Te muistutte usein mieleen ja unissani minä olen aina kotona joka yö. Olenpa nähnyt Muurimäen Lissunkin usein unissani. Kun nyt vaan saisi velkansa maksoon niin olisi kaikki taakka pois.

Minä olen ollut nyt toiskielisessä paikassa kolme viikkoa, siinä jonne Hakola jo minua hommasi Suomeen päin. Ne ovat hyvin hyviä ihmisiä - niittä on viisi henkeä, kaksi vanhaa ukkoa, sen misiksen isä ja äiti, sekä herran isä, nuoren puoleinen parikunta - lapsia ei ole ollenkaan.

Nyt ne ovat menneet huvilaan jonnekin meren saareen, ovat pari kolme viikkoa. Minä

RAIVA AJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1994: yhteensä \$2,171.52

Vieno Ahon muistolle
Mildred & Armas Heino, Lunenburg, MA \$25.00

Monikymmenvuotisen ystävän
Helen Asuman muistolle
Eino & Senja Talikka, Painesville, OH \$10.00

Puolisonsa John G. Smithin muistolle
kaksivuotiskuolimpäivänsä (elok. 24) merkeissä
Helen W. Smith, No. Kingstown, RI \$25.00

Tietokonerahasto: \$21,052.72+500 FIM+\$5.00 CAN

Heinäkuun 21, 1994 Honoluluissa, HI:lla kuolleen
poikansa Wayne Bjornholm in muistolle
George & Sylvia Bjornholm, Honolulu, HI \$50.00

Wayne Bjornholm in muistolle
Aune Wehter Koestler, New York, NY \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

Exchange rate

August 22, 1994

1 Finnish mark = US \$.2005
1 US \$ = 4.9875 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Syyskuun 1 p., Pirkka
Syyskuun 2 p., Sinikka, Sini
Syyskuun 3 p., Soili, Soile,
Soila

Syyskuun 4 p., Ansa
Syyskuun 5 p., Mainio
Syyskuun 6 p., Asko
Syyskuun 7 p., Arho, Arhippa

Suomalaiset kansanmuusikkihuijut Maria Kalaniemi ja JPP päättivät kuukauden päivät kestäneen Yhdysvaltain kiertueensa Bostonin alueella pitämänsä hienon konsertin merkeissä.

Somervillen Johnny D's klubi oli täyttynyt innokkaista kuulijoista joka ikistä istumapaikkaa myöten jo hyvissä ajoin ennen elokuun 18. päivän konsertin alkua. Maria Kalaniemen astuessa esiintymiskorokkeelle yhtyneen kaikki lattiatilatkin olivat yleisöä täynnä.

Kalaniemi oli valinnut ohjelmistoonsa perinteisiä suomalaisia kansansävelmiä sekä omia että pianisti Timo Alakotilan sävellyksiä.

Ja yleisö nautti kuulemastaan. Kalaniemi soitti haitariaan tavalla, joka sai sellaisenkin innostumaan, joka ei yleensä pidä haitarimusiikkista. Hän sai irti säveliä, joita ei aina osannut edes yhdistää hänen instrumenttinsa.

Suurimmat kättentaputukset saivat vauhdikkaat, nopeata sorminäppäilyä vaatineet kappaleet ja surullinen "Olin sairras kun luokseni saavuit" sävellys.

Kalaniemen yhtyeen muut soittajat olivat Arto Järvelä (viulu), Tapani Varis (basso) ja Olli Varis (kitara).

Illan toisessa osuudessa kuultiin JPP:n eli Järvelän pikkupelimannien vauhdikkaasta menoa.

Perinteisten kansansävelmien lisäksi kuultiin pelimannien omia sävellyksiä ja muutamia tangoja, koska sävelmät esitellen Arto Järvelän mukaan "kaikki Suomessa tanssivat tangoa".

Ohjelmistossa oli myös "Texas Blues", minkä Järvelä kertoi syntyneen Suomen takametsissä.

Musiikki tempasi mukana. Yhden ja toisen jalka tai sormi iski tahtia. Konsertin lähestyessä loppuaan pari innokkainta kuulijaa ei enää malttanut pysyä istuimillaan, vaan pisti tanssiksi. Eivätkä he olleet edes suomalaisia!

JPP:n kokoonpano oli Janne Virkkala, Arto Järvelä, Mauno Järvelä (viulut), Timo Alakotila (harmonit) ja Tommi Pyykönen (basso). Äänilaitteista vastasi Jouko Kyhäjä ja managerina toimi Philip Page.

Ellei New Jerseyä kotoisin oleva Phillip Page olisi Austinissa Teksasissa 1980-luvun alkupuoliskolla asuessaan innostunut suomalaisesta kansanmusiikista niin voimakkaasti, että otti ja muutti Suomeen ollakseen osa sitä musiikkimaailmaa ja seurauksena sitten ryhtynyt markkinoimaan sitä maailmalle, niin tuskinpa JPP:t, Maria Kalaniemet ja Värttinät sun muut olisivat onnistuneet lyömään itsensä läpi Yhdysvaltain markkinoilla.

Pagen järjestämän *Finnish Fever Tour* kiertueen aikana Kalaniemi ja JPP konsertoivat yhdellätoista paikkakunnalla seitsemässä osavaltiossa keskilännellä ja itäraunnilalla.

Koska ensimmäisten konserttien esiintymispalkat olivat suomalaisten asuttamilla seuduilla, yleisön joukossa oli runsaasti vanhemman polven suomalaisia. Mutta suomalaisvoittoinen osuus väheni siirtyäessä itään päin.

Ennen varsinaista konserttia JPP osallistui myös heinä-

kuussa Floridassa pidettyyn kansainväliseen ISME:n musiikkikonferenssiin Suomen virallisena edustajana.

Sitä seurasi esiintyminen suomalaisseurojen järjestämissä tilaisuuksissa länsirannikolla, Sonomassa (CA) ja Seattlessa (WA).

JPP:n Mauno Järvelä kertoi RAIVAAJALLE tämän olleen jo neljännen Yhdysvaltain matkan. Aikasemmilla kerroilla esiinnyttiin Torontossa, Vermontissa, Minnesotassa ja länsirannikolla.

Nyt kestänyt 32-päiväinen matka on ollut todella hieno kokemus, joskin koti-ikävä ja väsymys olivat jo alkaneet vaivata.

Eikä ole ihmeäkään, meno on ollut tosi rankkaa. Lähes päivittäin oli reissattu paikasta toiseen.

"Hotellista suoraan soittamaan. Usein emme ehtineet edes soittamaan", Mauno Järvelä kommentoi. Koko vuosi on ollut hullu, hän lisäsi. Lomaa ei ole ollut ollenkaan.

JPP on soittanut vuodesta 1982 lähtien. Järvelä itse on ollut mukana alusta lähtien. Pieniä kokoonpanomuutoksia on tapahtunut vuosien varrella, sillä "minua lukuun ottamatta kaikki muut olivat koulupoikia". Yleensä mukana on 3-4 viulua ja lisäksi komppipuoli.

Tällä hetkellä Suomessa on todella voimakas puumi kansanmusiikin suhteen. Järvelä totesi, että nuoria yhtyeitä syntyy yhtenä. Esimerkiksi tämänvuotisessa Kaustisen kansanmusiikkiohjelmistossa oli useita uusia, tuntemattomia nimiä.

"Ilmapiri on inspiroinut ja harrastus on noussut", hän totesi.

Maria Kalaniemi ja JPP ovat vetäneet läpi uusi tyylimuotoja.

"Voimme soittaa yhdessä, koska teemme samanlaista musiikkia", Järvelä kommentoi. Eipä ole ihmeäkään, että

osa muusikoista soittaa molemmissa kokoonpanoissa.

Järvelän mukaan JPP on ollut jonkinmoinen edelläkävijä tänä päivänä soitettavan suomalaisen kansanmusiikin suhteen.

Se mitä on tullut omaan tyylisiin lisää tapahtui jo ennen nykyistä puumia. Jo 1980-luvun alussa JPP:llä oli oma tyylinsä. Muut olivat silloin vielä hyvin perinteisillä linjoilla.

Kysyttäessä, missä oli ollut

paras yleisö, Järvelä vastasi: "Eiiseen mennessä olisin sanonut New Yorkissa, nyt Bostonissa, ja New Yorkia ennen Chicago." Toisin sanoen yleisö tuntui paranevan kohdekohteelta.

"Heti hoksaa, kun menee perille", hän selitti. Äänentoistolla on paljon merkitystä esityksen laatuun. Hyvin miksattu musiikki menee perille.

Järvelä kertoi JPP:llä olleen tangoja mukana alusta asti.

"Suomessa kun soittaa tanssimusiikkia, tangoja pitää olla mukana", hän totesi.

Keskilännellä esiinnyttäessä eräs varttuneempi suomalaismies oli tullut toivomaan Tannerin kupletteja. Valitettavasti JPP ei voinut toivetta täyttää, mutta toivoa on tuloslossa, sillä lokakuussa julkaistetaan kasetti J. Alfred Tannerin "Kuolemattomia kupletteja" baritonin Hannu Ilmolahden laulamana ja Järvelän pelimannien soittamana.

Vieläinen konsertti on pidetty. JPP:n Arto Järvelä ja Mauno Järvelä ilmaisivat tyytyväisyyttä 32-päiväiseen kiertueeseensa, mutta olivat myös valmiita palaamaan kotikamaralle Kaustiselle.

Finnish Fever innosti amerikkalaisyleisön

Liisa Nojonen vie tanssijansa Chicagoon

Porilainen tanssipedagogi Liisa Nojonen on lähdeksä tanssiryhmänsä kanssa esiintymään jazztanssin maailmankongressiin Chigacoon. Esiintyminen on seurausta ryhmän 1992 saavuttamasta voitosta Chigacoon kansainvälisessä jazztanssikilpailussa.

Loppukilpailuun Chigacoon oli videokarsinnan perusteella kelpuutettu ryhmä kuudestoista maasta. Viisihenkinen porilaisryhmä voitti Liisa Nojosen koreografialla *Varjojen vangit*.

Miksi Helsinkiin työttömäksi?

Voitto todisti, että Suomesta ponnistetaan isoille estradelle muualtakin kuin Helsingistä. Liisa Nojosen koulu tiedetään ammattipiireissä kuuluvaksi Suomen parhaimmiksi, ja tanssiryhmäkin on syntynyt koulun omista oppilaisista. Turun ja Porin läänin taidetoimikunta tunnusti Nojosen ansot keväällä virallisesti antamalla hänelle 30,000 markan suuruisen taidepalkinnon.

Liisa Nojonen

"Tanssijoiltani kysytään usein, mistä syystä he ovat jääneet Poriin, eivätkä lähteneet isompiin ympyröihin Helsinkiin. Minä ihmettelen, miksi kaikkien pitäisi mennä Helsinkiin - pääkaupungissahan on jo vaikka kuinka paljon työttömiä ja vähän työllistettyjä tanssijoita", Liisa Nojo-

nen toteaa.

Esiintymisiä maailmalla

Tanssiryhmä ei työskentelekaan pelkästään omissa ympyröissään. Chigacoon voittoa on avannut ulkomaisia esiintymistilaisuuksia - äskettäin ryhmä esiintyi Kielin juhlatilaisuudessa, ja edessä on toinen vierailu Saksaan sekä loppuvuodesta Yhdysvaltoihin Michiganiin.

Liisa Nojonen on myös vuosien ajan tuottanut Poriin vierailuvia kotimaisia ja ulkomaisia opettajia ja koreogرافeja. Tanssijat ovat kantaesityksensä muun muassa entisten porilaisien Jorma Uotisen ja Tero Saarisen teoksia, Marjo Kuuselan ja Tommi Kitiin sekä ulkomaisten vierailijoiden koreografioita.

Viime kauden aikana Nojosen ryhmä tuotti seitsemän lyhytteoksen kantaesityksen. Chigacoon ryhmä vie *Alvin Aileyn* maineikkaassa ryhmässä työskennelleen neworkilaisen Julio Riveran te-

jatkuu sivulla 13

Kuolleita

Otto-Iivari Meurman kuollut

Otto-Iivari Meurman

Suomalaisen kaupunkisuunnittelun hyväksi mittavan elämäntyön tehnyt arkkitehti, professori Otto-Iivari Meurman kuoli 104-vuotiaana kotonaan Helsingissä elokuun 19. päivänä.

Laajan kaavoitustoiminnan lisäksi hänen elämäntyöhönsä sisältyvät myös mm. suomalaisen asemakaavaopetuksen kehittäminen sekä taitelu rakennus- ja kaupunkisuojelun puolesta.

Otto-I. Meurman syntyi kesäk. 4, 1890 Ilmajoella. Kesäkuussa 1914 Meurman tuli apulaiseksi arkkitehti **Elieel Saarisen** toimistoon Hvitträskiin erikoistehtävään osallistuminen Munkkiniemi-Haagan asemakaavaosuunnitteluun. Oman toimistonsa hän perusti opiskelutoverinsa **Carolus Lindbergin** kanssa. Vuonna 1917 Meurmanista tuli Helsingin kaupungin apulaisasemakaava-arkkitehti.

Viipurin asemakaava-arkkitehdin tehtävät hän otti vastaan elokuussa 1918. Vuoden 1940 alusta hänet nimitettiin Teknillisen korkeakoulun asemakaavaopin professorin virkaan. Jatkosodan aikana Meurman laati talvikautena 1941-42 tukholmalaisten arkkitehdin **Göran Sidenbladhin** avustamana yleiskaavan Viipurin jälleena-

kentämiseksi.

Vuosina 1949-59 Meurman oli Teknillisen korkeakoulun arkkitehtisaston johtajana. Eläkkeelle hän siirtyi korkeakoulusta 1960. Sen jälkeen hän hoiti vielä asemakaavaopin opetusta Oulun yliopistossa.

Otto-I. Meurman vihittiin tekniikan kunniatohtoriksi Otaniemessä 1966 ja Oulussa 1972. Suomen Kulttuurirahaston suuren kunnalapalkinnon hän sai 1963. Hänelle myönnettiin myös lukuisia kunnia- ja ansiomerkkejä.

Walter C. Hoehn

FITCHBURG, MA - Walter C. Hoehn, 90, 196 Hazel Street, kuoli elok. 24, 1994 Birchwood Manor hoitokodissa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt helmik. 3, 1904 Fitchburgissa Paul ja Margareth (Friedrich) Hoehnin poikana ja asui siellä koko ikänsä.

Edesmennyt oli rakennusurakoitsija ja kirvesmies ammatiltaan jatkaen isänsä aloittamaa perhefirmää. Hän jäi eläkkeelle 1979.

Hoehn kuului Trinity Congregational seurakuntaan kuuluen myös sen johtokuntaan.

Kaipaamaan jäi puoliso Mildred H. (Meyer) Hoehn ja sisko Gertrude H. Lassila, kumpikin Fitchburgissa; sekä useita sisarusten lapsia.

Hautaustoimisto Bosk, 85 Blossom St., toimitti hautaamisen Forest Hill hautausmaahan.

WWF entistä Suomen saaristoniittyjä

Maailman Luonnon Säätiön (WWF) talkooleiriläiset ovat kunnostaneet Lehdesniittyjä Saaristomeren kansallispuistossa Nauvossa. Luonnonhoitotöitä tehtiin Mälhamnin ja Boskärin saarilla, jotka ovat aikoinaan olleet saaristolaisten karjan laidunmaita.

Talkooleiri järjestettiin yhteistyössä Suomen metsähallituksen Saaristomeren puistoyhdistyksen kanssa 6. - 14. heinäkuuta.

Leiriohjelmaan kuului niittoa, haravointia, raivausta, kantojen poistoa, lehdestystä, kerpuntekoa, heinän kuljetusta ja risujen polttoa. Talkoityön tavoitteena on pala-

uttaa saarten luonto laiduntilaan eli sellaiseksi kuin se oli muovautunut satojen vuosien kuluessa saaristolaisten harjoittaessa perinteistä maataloutta.

Ilman hoitoa saarten niityt kasvaisivat umpeen, sillä niiden käyttö laidunmaita loppui jo 1950- ja -60 luvuilla, jolloin saaristolaisten muuttoalo tyhjensi monet saaristotilat

Vuodesta 1991

WWF:n talkoityö saarilla suoritettiin jo vuonna 1991, jolloin suoritettiin niittyjen perusraivaus. Lehdesniittyjen

palauttaminen perinteiseen asuunsa vaatii jopa kymmenen vuoden työn. Ihmisvoimin tehtävän raivaustyön jälkeen mestähallitus aikoo pitää saaristolaitumet avoimina lampaita laiduntamalla.

Erilaiset niityt ovat syntyneet Suomeen vuosisatojen aikana perinteisen maatalouden myötä, ja niiden kasvi- ja eläinlajisto on vakiintunut maahamme. Maatalouden tuotantotapojen muututtua perinneympäristöt ovat häviämässä ja samalla lähes 400 eläin- ja kasvilajia (joukossa mm. lukuisia perhosia) on vähentynyt huolestuttavasti.

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

Jeesuksen Kristuksen evankeliumi on Jumalan rakkauden huuto maailmalle! Nykyaikana, jos koskaan, maailma tarvitsee juuri tätä evankeliumia. Ei mitään muuta oppia Jumalasta tai jamaluudesta tarvita. Jeesuksen Kristuksen oppi riittää. Se sisältää Jumalan tahdon ihmisiä kohtaan. Jumalan tahto on rakkaus.

Maailmassa on huutava hätä. Maailma potee rakkautta puuttetta. Se kuolee ilman evankeliumin kautta tulevaa elämää. Jumalasta erossa elävä ihminen luulee elävän, mutta hän on kuollut. Jeesuksen Kristuksen evankeliumi on toivon ja tulevaisuuden sanoma itse Isältä Jumalalta.

Jeesus on "tie" ja "ovi" Jumalan tykö. Sentähden sie-

lunvihollinen tekee kaikkensa tukahduttaa tämän rakkauden huudon. Se ei haluaisi kuulla mitään Jeesuksesta tai Jeesuksen veren tuottamasta sovituksista. Mutta se ei pysty sammuttamaan Jumalan rakkautta. Mitä enemmän on vainoa, sitä voimakkaammin kuuluu Jumalan rakkauden huuto.

Kaikkialla maailmassa missä todella kärsivät ja hädässä olevat ihmiset kuulevat Kristuksen evankeliumia, he ottavat sen vastaan suurin joukoin.

Jumalan lasten joukko lisääntyy päivä päivältä! Lehtien palstoilla ja televisiossa meille useimmiten paljastetaan vain sielunvihollisen työn tuloksia. Harvoin kuulemme niistä mahtavista voitoista, joita Jeesus Kristus

saa päivittäin kaikkialla maailmassa.

Evankeliumin sanoma vyyryy eteenpäin. Se on niinkuin mahtava joki, jota ei mikään voi pysäyttää. Kerran tulee se ihmeellinen hetki, jolloin viimeinen ihminen tulee sisälle Jumalan valtakuntaan. Kun tämä tapahtuu, itse Jumala antaa käskyn, ja taivaan joukot lähtevät liikkeelle Herran Jeesuksen Kristuksen, kuninkaan, kanssa. Jeesus palaa takaisin maan päälle.

Kaikkien ehdistuksien keskellä Jeesukselle Kristukselle valmistetaan "morsianta" maan päällä. Tämä morsian on SEURAKUNTA, KRISTUKSEN RUUMIS. Tästä ihmeellisestä valmistelutyöstä eivät jatkuu sivulla 6

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY

Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street, Fitchburg, MA
Street level access

342-3635

342-3645

Ashburnham Memorial Chapel

of

John A. Bosk, Inc.

33 R. Main Street, Ashburnham

(508) 827-5700

John A. Bosk, Jr. John A. Bosk, Jr.
Donald G. Piffault Ina S. Davidson
Registered Directors

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

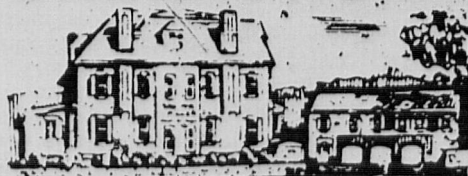
In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 845-6778

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Financial Times:

Suomi täyttää EMU:n ehdot

Suomi näyttäisi englantilaisen *Financial Times* -lehden äskettäin julkaiseman laajan arvion mukaan kuuluvan niihin maihin, joilla ovat edellytykset täyttää vuosikymmenen loppuun mennessä tai jopa sitä ennen Euroopan talous- ja rahaliitolle eli EMU:lle asetetut taloudelliset ehdot. Lehti pitää mahdollisena, että talous- ja rahaliitto voisi epäilyksistä huolimatta toteutua aikataulussaan.

Maastrichtin sopimuksen mukainen talous- ja rahaliitto pyritään toteuttamaan vuonna 1996, kunhan riittävä määrä maita täyttää liiton jäsenyyden edellyttämät ns. konvergenssikriteerit. Näitä vaatimuksia ovat alhainen inflaatio ja korkotaso sekä alhainen julkinen velka ja budjettitalouden tasapaino. Myös valuuttakurssilta edellytetään pitkäaikaista vakautta.

Georgialainen parlamentaarikko anoo Suomesta turvapaikkaa

Maanpakoon lähtenyt Georgian parlamentin entinen puhemies **Merab Kiknadze** hakee turvapaikkaa Suomesta. Hän odottaa päätöstä turvapaikkahakemukseensa Oravaisten pakolaiskeskuksessa. Kiknadze saapui Suomeen heinäkuun alkupäivinä Suomi-Georgia-seuran kutsuvierumilla. Hän jätti turvapaikkahakemuksen Helsingin poliisilaitokselle heinäkuun puolivälissä, kertoo seuran puheenjohtaja **Aila Niinimaa-Keppo**.

Kiknadzen perhe, vaimo ja 13-vuotias poika tulivat Suomeen jo toukokuussa. Myös he olleivat Oravaisten pakolaiskeskuksessa. Keskuksessa on tätä nykyä runsaat 100 turvapaikan hakijaa.

Kiknadze oli Georgian pakolaisparlamentin puhemies sen jälkeen kun maassa tapahtui verinen sotilaskaappaus joulukuussa 1991. Hänet oli valittu Georgian parlamenttiin maan ensimmäisissä demokraattisissa vaaleissa maaliskuussa 1991.

Opel Calibran tuotanto ehkä täysin Suomeen

Opel Calibrojen tuotanto saattaa siirtyä kokonaan Suomeen. Saab-Valmet ja General Motors ovat neuvottelleet automallin valmistuksen siirtämisestä Uuteenkaupunkiin.

Saab-Valmetin toimitusjohtaja Juhani Linnonen sanoo, että heti kun Calibran melko pieni tuotanto ei enää saksalaisia kiinnosta, niin kaikki Calibrat voitaisiin tehdä Suomessa.

Tänä vuonna Calibroja valmistuu 27,000 kappaletta, niistä vajaan puolet tehdään Uudessakaupungissa ja loput Saksassa Opelin Rüsselsheimin tehtailla.

Drive in -filmit innostavat Lahdessa

Amerikkalainen Drive in -elokuvaperinne on tehnyt mairinnousun Suomeen. Suosituimpia esitykset ovat olleet Lahdessa, missä on katseltu jo kolme kertaa filmiä autossa istuen. Ilmaisteluun veti torin täyteen eli yli 600 autollista katsojia.

Kuva näytettiin ulkona jättimäisellä kankaalla, ja elokuvan ääni tuli radioaalloilla. Autottomat saattoivat katsella esitystä kuin mykkäelokuvaa.

Ensimmäiset Drive in -esitykset järjestettiin Helsingissä pari vuotta sitten. Pääkaupunkiseudun elokuvaillat eivät ole vetäneet väkeä läheskään yhtä paljon kuin Lahdessa järjestetyt kolme drive in -elokuvaillata. Lahdessa esitettiin lauantaina, elok. 27. p:nä Finnkinon, Radio 99:n ja sponsorien yhteistyönä elokuva *American Graffiti*.

Indonesialaisvaltuuskunta Suomessa

Indonesialainen parlamenttivaaluuskunta teki viime viikolla viisipäiväisen vierailun Suomeen. Matkan aikana kansanedustajat tapasivat korkeimman poliittisen johdon edustajia ja tutustuivat suomalaiseen paperikone- ja metsäteollisuuteen.

Valtuuskuntaa johti asevoimien edustaja, Indonesian parlamentin varapuhemies Soatedjo. Ryhmään kuului kaikkiaan seitsemän henkeä.

Vierailu antoi suomalaisille kansalaisjärjestöille aiheen muistuttaa Indonesian ihmisoikeustilanteesta ja metsäpolitiikasta.

Ihmisoikeusjärjestö Amnesty Suomen osasto arvioi, että Indonesiassa ja sen miehittämässä Itä-Timorissa rikotaan säännöllisesti kaikkia niitä ihmisoikeuksia, joiden puolesta Amnesty toimii.

Kim Pyong II yhä Suomessa

Pohjois-Korean Suomen-suurlähettiläs Kim Pyong II on yhä asemapaikallaan Helsingissä, kerrottiin Suomen ulkoministeriöstä viikko sitten.

Tv-uutiset kertoivat aiemmin, että Kim Pyong II olisi matkustanut Itävaltaan ja pyytänyt maasta poliittista turvapaikkaa. Tieto Kim Pyong II poistumisesta asemapaikaltaan perustui tiettävästi eteläkorealaisen lehden juttuun.

Kim Pyong II:n, joka on maan edesmenneen johtajan Kim II Sungin poika, väitettiin sekaantuneen Pohjois-Koreassa käynnissä olevaan ilmeisesti melko kiivaaseen valtakauteluun.

"Ei vain suomalaisten kapellimestarien taso ole huippua. Myös instrumentalistien taso on viime vuosina hulinasti noussut, Ralf Gothóni kehuu.

Pianisti Ralf Gothóni: Gilmore säilyy lahjomattomana

Pianisti Ralf Gothóni arvostaa samaansa Gilmore-palkintoa suuresti myös muista kuin sen tuomista aineellisista syistä.

"Maailman musiikkikilpailut ovat niin pahasti korruptoituneita, että monet muusikot eivät enää lähde mukaan. Gilmoresta luotiin tietoisesti salainen, jotta sen lahjomattomuus säilyisi", Gothóni sanoo.

Ralf Gothóni soitti elokuisen Turun Musiikkijuhlien konsertissa harvinaisen teoksen, **Richard Straussin** Pianokvartetton. Muut nelikön jäsenet olivat **Mark Lubotsky**, viulu, **Matti Hirvikangas**, alttoviulu ja **Martti Rousi**, sello.

"Strauss sävelsi sen parikymppisenä ja syyn harvoin esittämiseen kyllä huomaa, kun sitä alkaa harjoitella. Se on yksinkertaisesti vaikea soittaa ja saada menemään yhteen", Gothóni sanoo.

Gilmore-palkinnosta huima julkisuus

Entä miten on Ralf Gothónin elämässä näkynyt kohuttu Gilmore-palkinto?

"Se on nimenomaan näkynyt. En edes tiedä, kuinka monta sataa lehteä siitä on kirjoittanut. Palkinnolla on iso publisiteetti etenkin Amerikassa."

"Palkinto on antanut minulle vapauden valita tekemisiäni. Mahdollisuuksia soittaa parhailla festivaaleilla, parhaiten mahdollisten muusikkoitten kanssa.

Gothóni sai palkinnon toisena. Kolmannen kerran se ajetaan vuonna 1998.

"Uuden etsintä on jo alkanut. Lähtövaiheessa ehdokkaita on toista sataa ja niistä voittaja lopulta karsitaan", Gothóni kertoo.

Musiikin maailma korruptoitunut

Gilmore-palkinnon arvoa kasvattaa sen valintaprosessin lahjomattomuus.

"Koska monet muut musiikkikilpailut ovat pahoin korruptoituneita, tälle rakennettiin tietoisesti salainen valintajärjestelmä, johon ei kukaan voisi vaikuttaa."

Halua vaikuttamiseen on, sillä maailmalla on musiikin liepeillä käynnissä armoston kamppailu elintilasta. Gothónin mukaan yksin USA:ssa on 40,000 konserttipianistia, joista vain 10 prosenttia tekee alan töitä. Loput odottavat suurta mahdollisuutta.

"Samaan aikaan tulee entisestä itäblokkista ja Kauko-Idästä joukottain lahjakasta väkeä. Se merkitsee sitä, että bisnesmafan ja myös meidän valta kasvaa."

Markkinat ajavat läpi melkein kenet tahansa muottiin sopivan. Viuhkeen puolella on varoitettava malli: kymmenien platinalevyjen **Richard Clayderman** ei tiettävästi osannut

edes soittaa, kun hänet nostettiin ylös.

"Suomi sallii kykyjen kasvaa"

Suomea Gothóni pitää varsin neitseellisenä, ainakin vielä. Korruptio ei ole ainkaan muun maailman mitta-kaavassa päässyt luokertelemaan mukaan taiteen päätöksentekoon.

"Ehkä pienuus on auttanut. Meitä on niin vähän, että kaikki tuntevat toisensa. Täällä me olemme pohjoisessa eikä ketään ole auttamassa meitä ulos."

"Tämä on siunauskin. Täällä saa rauhassa kasvaa ilman, että joku olisi sullomassa johonkin muottiin. Tästä on varmasti kyse esim. kapellimestarien kohdalla. He ovat saaneet persoonallisuutensa kasvaa omaan suuntaansa."

"Jossain Saksassa on aina tiukat rajat, joihin mukaan musiikkia tehdään. Tarvitaan kaksinkertainen energia, jos näitä paineita aikoo vastustaa silloin, kun pitäisi kasvaa, Gothóni pohtii.

Kova kiire haittaa säveltämistä

Pianisti Gothóni on viime vuosina alkanut olla esillä myös säveltäjä Gothónina. Takana on kamariooppera, kantaatti ja sarja lauluja. Parhaillaan on likimain valmiina toinen kamariooppera, tv:n tilaama Hund. Sen nauhoitus on syyskuussa.

Kansanparantamisen eli kansanomaisen lääkinnän perimätieto kertoo, miten hammassarvy voitiin parantaa panemalla illimato kipeään ikeneen pahaa verta imemään tai miten kesakoita poistettiin sammakonkudulla ja finnejä siirrettiin kasvoista selkään vihtomalla tai miten parantaja saattoi nähdä taudin aiheuttajan kuvan viinalasin pinnalla.

Vaikka kansanparantamisen kuulostaa enimmäkseen noituudelta, monet vanhat konstit ovat yhä käytössä, esimerkiksi hieronta, kuppaus, saunominen, viina tai lääkekasvit ja yrtit.

Kansanparannuksesta olisi paljon opittavaa, sanoo parantaja Vappu Hietala. Hän harmittelee, että paljon perimätietoa on mennyt hautaan vanhojen parantajien, tyrväänmantojen mukana. Tyrvään Manta oli 1920-luvulla kuollut kuuluisa parantaja, jolle on pystytetty oma veistos Vammalaan.

Ylivieskasta lähtenyt, nykyisin valkeakoskelainen Vappu Hietala käyttää "jäsenkorjauksessa" vanhaa perimätietoa yhdistettynä nykyllä lääketieteeseen. Jäsenkorjaus tarkoittaa muun muassa tukirangan epäsymmetrian ja virheiden oikaisua. Tasapaino ja symmetria oli tärkeä myös kansanparannuksessa: jos ihminen on vinksallaan, kipuja on varmasti koko kropassa.

Jos jalat eivät ole symmetriset, esimerkiksi toisen jalan

reislilihas on liian lyhyt, Vappu Hietala voi suositella hoitoksi lihaksen pidennyshoitoa eli venyttelyä.

Hietala on oppinut Kaustisen kansanlääkintäkeskuksessa myös hieronnan, kollageeniterapian ja urheiluteippauksen sekä yrttilääkinnän, jota hän käyttää ravitsemusneuvonnassa. Hän on kokeillut myös kuppautsa, mutta kuulemma tuntui pahalta pikkuisella kirveellä lyödä reikä ihmiseen. "Verennäke-

minen sinänsä ei pelota, toisista vain on kuppariksi, toisista ei."

"Jos jollakulla on olka sijoittanut, minä sanon että ensin lääkäri. Mulla ei ole käsissä samaa tuntumaa kuin vanhalla jäsenkorjaajalla, joka tuntee heti, mikä on vialla."

"Siinä tarvitaan varmoja otteita, kun niitä laittaa kohalleen. Sitä en uskalla vielä tehdä."

Vanhoista parannuskeinoista esimerkiksi suonen-

iskentää ei juuri kukaan enää taida käyttää, eikä päähän laiteta lehmänpaskakääreitä, Hietala miettii.

Kansanparannuksesta ja parantajista kerrotaan loka-kuun alkupäivinä Myllysaaren museossa Valkeakoskella. Näyttelyssä on myös vanhoja parantajien esineitä, kuten suoneniskussa käytetty iskurauta sekä kuunneltavana nauhoja, jossa mm. verenseisauttaja pysäyttää verenvuodon loitsullaan.

Kansanparannuskeinot esillä Valkeakoskella

Pahoinvointia tai pyörörytystä parannettiin ennen puukepillä mittamalla.

MATKAKERTOMUS...

Jatkoa sivulta 2

olen Hakolan luona nyt; ne maksavat vähän palkkaa tältäkin ajalta. Kuljen siellä vaan kukkia kastelemassa ja kissaa ruokkimassa, ei se hauski ole tästä kaukana. Se kissa on ollut niillä 15 vuotta, se on niin vanha!

Puolitoista taala sain viikolta ja nyt saan tältä ajalta kun he ovat poissa taalan viikolta. Se misis oli Hakolan misiksen pyytänyt minua pitää eikä päästää muualle, että hän minun ottaisi mielellään kun tulevat, luvannut ylentää palkkaa sitä mukaa kuin oppii.

Tämä on nyt kaikki semmosta seka-sotkua, mutta älä huoli näyttää kenelläkään - olen kirjoittanut täällä Hakolalle. Tahtoo ajatukset mennä sekasin kun on nuota lapsia, ne niin paljon häiritsevät. Tämä on nyt vallan sekaisin, ei mitään järjestystä. Mutta koeta ajatuksissasi järjestää että vähänkin pääset käsitykseen minkälainen se minun ensimmäinen reissuni oli. Ainille ja Jaskalle voit antaa lukea jos haluavat ja sitten pistä pesään.

ITUJA...

Jatkoa sivulta 4

maailman systeemin keskuudessa toimivat ihmiset ymmärrä yhtään mitään. He kuvittelevat, että se mikä on näkyvää, johtavaa, loisteliasta, tehokasta, mahtavaa, toimivaa ja äänekästä, on elämä.

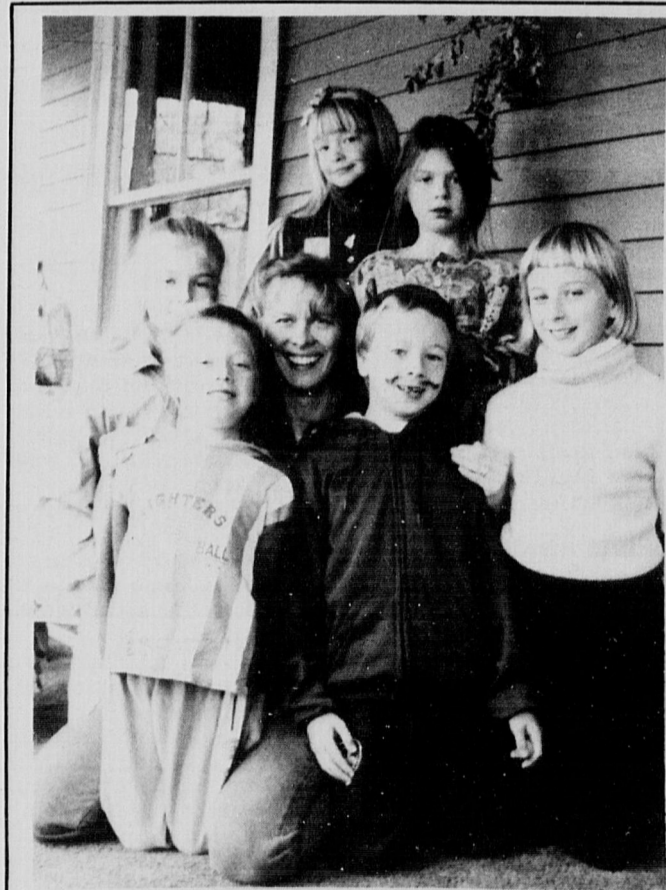
Raamattu kertoo jotain toista. Hiljaiset tulevat perimään maan. Jumalan ei tarvitse todistaa itseään ihmisille. Hän ei kilpaile maailman systeemin kanssa. Hän tekee työtä tasaisesti ja vakaasti, useimmiten jossain taustalla. Hänen työtovereinaan ovat maailman hiljaiset, vähäpätöiset, ikäänkuin jossain syrjässä elävät nöyrät ihmiset, jotka ovat ymmärtäneet jotain tavata Jumalasta.

He ovat ymmärtäneet, että Jumala rakastaa heitä ja haluaa heille hyvää. He ovat laskeneet alas omat aseensa ja ottaneet käsiinsä Jumalan aseet ja Jumalan työkalut. Maailman väestö ei heitä huomaa, mutta Jumala huomaa!

Jeesuksen evankeliumi toimii luovana voimana maailmassa. Avain, joka avaa oven Jumalan rakkauden rikkauksiin ja evankeliumin voimaan on USKO JEESUKSEEN KRISTUKSEEN JA SIIHEN MITÄ ON KIRJOITETTU JUMALAN SANASSA.

"Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. Sillä ei jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi. Joka uskoo häneen, sitä ei tuomita; mutta joka ei usko, se on jo tuomittu, koska hän ei ole uskonut Jumalan ainokaisen Pojan nimeen." (Joh.3:16-18)

Mikä voima hallitsee sinun elämäsi?

Tule mukaan Suomi-kouluun!

Opettaja Helena Niiva-Sawyer ja nämä iloiset Suomi-koululaiset toivottavat kaikki entiset ja uudet oppilaat jälleen tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta.

Uuden Englannin Suomi-koulun ensimmäinen koulupäivä on lauantaina, syyskuun 24. päivänä klo 10:00 - 12:00 aamulla Lexingtonissa. Koulupaikkana vanha tuttu Waldorf-koulu osoitteessa 739 Massachusetts Aveue, Lexington (MA). Ajo-ohjeet ja lisätietoja Helenalta osoitteella Mrs. Helena Niiva-Sawyer, 36 Brooks St., Maynard, MA 01754 tai puhelimitse (508) 897-2813. Koululle saa tulla tutustumaan ilman ennakkoilmoittautumistakin. Iloisiin tapaamisiin Suomi-koulussa!

Turun linna rakennettiin niemelle eikä saarelle

Turun linna on alunperin rakennettu niemelle. Näin väitetään Turun linna -tutkimus-ryhmän raportissa. Selvitys romuttaa monia vakiintuneita käsityksiä linnan keskiaikaisesta historiasta. Täähän saakka on esimerkiksi uskottu linnan sijainneen saarella, jolle ei ollut maayhteyttä.

Nelivuotisen tutkimusprojektin tärkeimmät tulokset on tuoreeseen koottu "Turun linnan tutkimuksia 1" -kirjaan, jonka Turun maakuntamuseo on julkistanut.

Kirjanen sisältää pääkohdat yhdeksän tutkijan töistä. He edustavat useita eri tieteenaloja. Historioitsijoiden ja arkeologien lisäksi mukana on luonnontieteilijöitä ja geologeja.

Apulaisprofessori Gunnar Gluckertin ja filosofian kandidaatti Erkki Paatosen selvitys Turun linnanniemen muodostumisesta on ehkä koko projektin antoisin osuus.

"Nyt tiedämme, että jo keskiajalla linnahan on päässyt ratsain eikä ainoastaan veneellä", projektia johtanut filosofian tohtori Knut Drake toteaa. "Toki tuo maayhteys on ollut enemmän tai vähemmän vetinen, mutta paikalla on ollut jonkinlainen silta."

Turun maakuntamuseon eläkeellä oleva johtaja Kunt Drake on omassa tutkimuksessaan selvittänyt Turun linnan keskiaikaisesta rakentamisesta linnasta rakennettiin 1400-luvun lopulla valtion-

hoitaja Sten Sturen toimesta.

Merkittävä hallintokeskus 1400-luvun lopulla

Drake kertoo Turun linnan olleen 1400-luvun lopulla merkittävä hallintokeskus koko Ruotsi-Suomen valtakunnassa.

"Ruotsin valtionhoitaja Sten Sture vieraili Turun linnassa useaan otteeseen", Drake kertoo. Valtionhoitajan asuessa valtion linnassa palkka oli ainakin muodollisesti silloin valtakunnan keskipiste. Tukholma oli kasvussa, mutta varsinaista pääkaupunkia ei Ruotsilla vielä 1400-luvulla ollut.

Suomen mallasta Skottiviskiiin

Suomalaisessa kesäyössä kypsytetty ohra ja siitä poltettu mallas kelpaavat hyvin skottilaisille viskintekijöille ja amerikkalaisille olutpanimoille.

Ripaus suomalaista mallasta tuo maukkaan vivahteen. Suomalaisen mallasohran salaisuus on Pohjolan valkeat yöt.

Valoisat kesäyöt (ja päivät) antavat viljalle niin valoisan kasvukauden, että ohra sisältää paljon tärkeitä entsyymejä. Entsyymeistä on apua myös muiden viljojen tärkkelyksen hyödyntämisessä viskin ja oluen valmistuksessa.

Suomalaisista mallasta viehdään myös japanilaisen viskin raaka-aineeksi.

Kirkollisia

Fitchburg ja ympäristö

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus **HYVÄT UUTISET** lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Syyskuun toiminta: Yleinen hengellinen kokoustilaisuus Elm St. Lähetyskirkossa syyskuun 11. ja 25. p:nä klo 3 iltap. Olette sydämellisesti tervetulleita näihin tilaisuuksiin. Rukoukset jatkuvat entiseen tapaan kodeissa.

Alustavasti: Lokakuussa saamme useita vierailijoita Kanadasta. Pitäkää silmällä ilmoituksia RAIVAAJassa. Tervetuloa.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä puh. no. 582-6637 tai 343-9659.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaina klo 9:30 aamulla. Pastori Philip Meher saarnaa. Pikkulapsille järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisin klo 7:00.

Kirkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisin klo 6:45.

Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 iltapäivällä.

Lauantai-iltaisin klo 6-7 kirkko on avoinna rukousta ja mietiskelyä varten.

Messiah Lutheran srk

Keski- ja keskiviikkona, elok. 31. p:nä klo 7:30 ill. kesäajan viimeinen hartaustilaisuus Mäntyrannassa. Pastori Cobb.

Sunnuntaina, syysk. 4. p:nä klo 8:15 aam. suomenkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 9:15 sunnuntai koulu (Huom! kesän jälkeen kaikki mukaan) Klo 9:15 aikuisten raamattuluokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 1:15 ip. *Merry Mystery Meet* - lähtö kirkolta!

Uutispaloja

Finnish-American Club of Saiman vuotuinen syksyn TORI ja taide- ja käsityömyyjäispäivä on sunnuntaina, syyskuun 18. päivänä klo 10:00 aamulla - 3:00 iltapäivällä. Pitopaikkana on seuran oman puiston paviljonki Scott Roadin varrella.

Luvassa on monenlaista tavaraa. Järjestäjät kehottavatkin ihmisiä saapumaan paikalle jouluostoksia tekemään. Siten välttyä koviilta viime hetken lahjaostoskiireiltä.

TORille on vapaa pääsy, ja se pidetään sato tai paistoi!

Fitchburgin suomalaisjärjestöjen Keskuskomitea järjestää tänäkin syksynä amerikkalais-suomalaisen taidenäyttelyn. Näyttely pidetään lauantaina, lokakuun 15. päivänä klo 1:00 - 6:00 illalla Saiman Puiston klubirakennuksessa Scott Roadilla.

Kaikkia amerikkalais-suomalaisia taitelijoita kehoitetaan osallistumaan katselmuksen maalauksiin, veistoksiin, puutöihin ja valokuvineen.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden Mr. ja Mrs. Armas Kaukorantaan osoitteella 360 Blossom St., Fitchburg, MA 01420 tai puhelimitse (508) 342-7909.

Suomen Kansanterveyslaitoksen tutkijaprofessori Jaakko Tuomilehto pistäytyi lehtemme toimituksessa ennen kesälomalle lähtöämme. Hän kertoi olleensa Yhdysvalloissa yhdistetyllä työ- sekä lomamatkalla. Täällä Fitchburgissa hän sukuloi Heimo ja Irma Rahnaston luona.

Sokeritautitutkimukseen erikoistunut Tuomilehto oli vierailut myös Bostonin kahdes-

sa sokeritautiin erikoistuneissa sairaalassa, Massachusetts General sairaalassa ja Joslin klinikalla.

Suomi johtaa maailman lasten sokeritautitilastoja. Koska tutkijat haluavat saada selvyuden, ovatko syyt perinnölliset vai muut, on pantu alulle yhteistyöprojekti Michiganissa Detroitin yliopiston kanssa.

Tuomilehto kertoi heidän valinneen alueen, missä on suuri määrä suomalaisten siirtolaisten jälkeläisiä. Nyt aloitetaan tutkia, onko diabetes yleistä myös täällä erilaisissa olosuhteissa asuvien suomalaissukuisten keskuudessa.

Ennen insuliinin keksimistä sokeritautia sairastaneet lapset yleensä kuolivat nuorena. Parantuneen hoidon seurauksena 1940-50-luvulta ihmiset ovat säilyneet hengissä ja esimerkiksi naisdiabeetikot ovat pystyneet hankkimaan lapsia. Siten tauti on päässyt periytymään.

"Koska lasten terveydenhoito on kehittynyt, lapset ovat jääneet eloon", Tuomilehto selittää ja siten perintötekijät ovat kasautuneet sukupolvelta toiselle.

Esimerkiksi Eestistä ja Ruotsista ei löydy samanlaisia perintötekijöitä. Suomesekoittuminen muihin kansallisuuksiin on ollut vähäistä, joten geenirakenne on pysynyt suhteellisen muuttumattomana.

Suomalaisen ja amerikkalaisten yhteinen diabetestutkimus on suureksi osaksi Yhdysvaltain hallituksen - National Institute of Health viraston - rahoittama.

Suomesta ollaan koordinoimassa maailmanlaajuisia lasten tutkimusta, missä on mukana 57 maata. Kymmenen vuoden ajan kerätään tiedot kaikista maista, USA:ssa kymmeneltä eri paikkakunnalta.

Tuomilehto kertoo, että 90-luvun alkupuoliskon tietojen mukaan diabetes on Suomessa edelleen lisääntymässä.

"Itse uskon, että perintötekijät vaikuttavat", hän kom-

Tri Jaakko Tuomilehto

mentoi. Tosin esimerkiksi ravinnolla saattaa olla merkittävä vaikutus ja erilaisilla viiruksilla.

Suomen ensimmäinen diabetestutkimus tehtiin 1953. Silloin suomalaislapsista sairastui sama määrä (10-15 lasta 100,000 kohti) tautiin kuin nykyisellään USA:ssa.

Tutkimukset osoittavat määrän kolminkertaistuneen 40 vuodessa. Nykyisillään 40 suomalaislasta 100,000:sta sairastuu sokeritautiin. Kasvua tapahtuu kaksi ja puoli prosenttia vuodessa.

Tuomilehto itse on ollut mukana diabetestutkimuksessa kymmenen vuoden ajan.

"Vielä on pitkä matka edessä, mutta kyllä me koko ajan lähemmäksi tullaan", hän toteaa.

"Tällä hetkellä emme valitettavasti tiedä, miten estää taudin synty", hän jatkaa. "Mutta toivoa ei ole menetetty."

Tuomilehto on kiinnostunut Yhdysvalloissa asuvista suomalaissukuista perheistä, joiden vanhemmat ovat diabeetikkoja. Häneen voi ottaa

yhteyden kirjeitse osoitteella: Tri Jaakko Tuomilehto Kansanterveyslaitos Mannerheimintie 166 FIN-00300 Helsinki Finland

Suomen kielen opettaja tarvitaan

Fitchburgin Kalevaisten suomen kielen oppikurssi **Finnish Language Course** etsii kahta uutta opettajaa syysk. 19. päivänä alkavalle 10-viikkoiselle syyskurssilleen.

Opettajilla ei tarvitse olla alan ammattikoulutusta, vain hyvä suomen kielen taito. Kieltä opetellaan rennossa ja mukavassa hengessä. Oppitunnit pidetään maanantai-iltaisin klo 7 - 9 Kaleva Kodissa, 107 Mechanic Street, Fitchburg.

Opettajan paikasta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteys Martha ja Markku Kuokkaseen numerossa (508) 874-2780.

NORTH END SUBARU MAZDA ISUZU SUZUKI

SUBARU • MAZDA
Rte. 13, Lunenburg, MA
(508) 582-4911

ISUZU • SUZUKI
525 John Fitch Highway
Fitchburg, MA
(508) 345-2508

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILA

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN:
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853

Eino E. Niinimäki

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

HUHTALA OIL CO.

198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

• Our own service department to our customers
• New customers always welcome
• Our third generation
CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 3. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

The Finnish-American

RAIVAAJA

FinnFest USA '94 as I saw it

photos by Toini Laakso

Toini Laakso
FITCHBURG, MA

FinnFest in DeKalb proved to be a stimulating experience with excellent programs, friendly people and fun.

Seventeen, three of whom were men and the rest women, boarded the bus at Saima Park at noon on Tuesday, July 26, under the capable leadership of Ellen Tastula. Four additional women joined us at Logan Airport. After a slight delay for repairs to the aircraft we flew to Midway Airport via Pittsburgh (PA).

Having never heard of Midway Airport I asked the girl beside me what it was mid way between. She and the fellow beside her chuckled and said it wasn't mid way between anything but was named for the Battle of Midway. I was glad I had asked.

The ride to Northern Illinois University was on very flat terrain. Rather boring. However, the Holmes Student Union Building where FinnFest activities were held was a 15-minute or less walk down a modest hill from our dormitory. I enjoyed walking whenever time allowed to get some air and because I like to walk.

Sprightly cheerleaders from all over Illinois brightened the campus early Wednesday morning and were at breakfast when we were. They had been there a number of days to demonstrate their routines and left later that day.

My traveling companion, Lillian Jarvela, and I enjoyed the morning tour of DeKalb.

I was surprised to learn that it was BARBED WIRE, invented by Joseph Glidden, that had attracted the Finns to DeKalb. I wondered about this and finally asked Carol, our tour guide, "Why would the Finns be interested in barbed wire?"

Carol explained that it was safer working in the factory than in the mines. Her grandfather, she said, had left Pittsburgh to work there. Among other employment we learned a number of Finns

were in woodworking at the Wurlitzer Piano Factory and women were domestics.

Along the way Carol pointed out various Finnish homes, businesses and churches of the past, as well as a present day family home which had once been the Swede-Finn Hall. We stopped at two other old-time Finn halls, neither of which is currently owned by Finns.

The first one Carol called the original "Finnish Auditorium." It had been built in 1914 by the Finnish Socialist Society and now belongs to the Plumbers' Union, she explained. This hall was where the special "Night at the Finn Hall" program would be held later that evening.

At the second Finn Hall, the *Majakka* Hall, which was built in 1914 by the Temperance Society, we enjoyed a very welcome cup of coffee and *pulla*. This hall is currently being renovated and its history researched by the DeKalb Area Women's Center. We were told the first Finn hall in DeKalb had been built in 1896 and had been established as a temperance society.

One other stop we made having to do with Finns was to an old cemetery to view the graves of Finnish people buried there. Carol did a fine job as tour guide acquainting us with DeKalb and the history of its Finnish population.

The program at the Finn Hall that evening was outstanding with the talented Forsmans presenting most of it.

It was typical of Finn hall programs of the past. (I well remember the excellent programs at Saima Hall - its wonderful drama and choral groups, band and all.) As always, the coffee table and dance floor were busy. A bar had been set up downstairs so Lillian and I decided to refresh ourselves with a *Finlandia* Vodka- tonic.

A funny thing happened toward the end of the evening as we were preparing to wait for the shuttle. I happened to be standing near this tall wo-

'Night at the Finn Hall' curtain call

man I've seen at other FinnFests and she suddenly asked me if I knew how to dance. Surprised, I acknowledged I did and would be happy to dance with her.

I brought my bags to Lillian, who was outside, and when I came back the woman said, "This is your partner" and I had a lovely dance with "my partner" - Bob. The woman told me he had been afraid to ask anyone to dance in case they didn't know how.

That's not the end of the story. The next morning this same Bob was sitting with Ellen Tastula and was introduced to me as her cousin! "What a small world!"

Earlier while waiting for the program to begin, I was surprised to learn from the man sitting beside me that there is no organized Finnish group in the immediate DeKalb area. I marvelled and admired the courage and dedication of those who got together and managed to organize and carry out such a big event! Needless to say there was a great deal of travelling involved. They appropriately received much deserved recognition at the closing ceremony.

The annual meeting was the only scheduled activity during the day on Thursday, except for registrations, until the opening ceremony that evening. However, the *Tori* opened at noon and was a good place to browse and meet people.

As the annual meeting has already been written up I will not go into it except to say I

was pleased that Jack Smiley will be our eastern representative and happy to hear later that day that Bob Selvala will continue as president.

The Opening Ceremony was held on the paved Mall adjacent to the student center. Visibility was not very good with chairs on the flat surface, and the opening ceremony not as wide-scale or impressive as at other FinnFests.

However, people were seated closer and a friendly atmosphere prevailed due largely to the informality and good humor of the charming couple emcees Heljä (Antola) and Doug Robinson.

Greetings by dignitaries, music by the Vantaa Youth Orchestra, Iron Range Singing Strings with soloist Pirkko Talola, soprano, *Ameriikan Poljat*, and an audience sing-along contributed to what turned out to be an enjoyable opening ceremonies.

FinnFest '94 was officially opened. Dancing followed in the Duke Ellington ballroom to the music of the DeKalb Footstompers.

Looking over the program booklet, which was excellent, I was attracted to the lecture on "Finnish American Architects" by Dr. Eino Kainlauri, PhD. A. I. A. I was not disappointed. I found it fascinating.

Kainlauri was introduced by Reuben Perttula who chaired last year's FinnFest. He gave Kainlauri's extensive, impressive background saying he

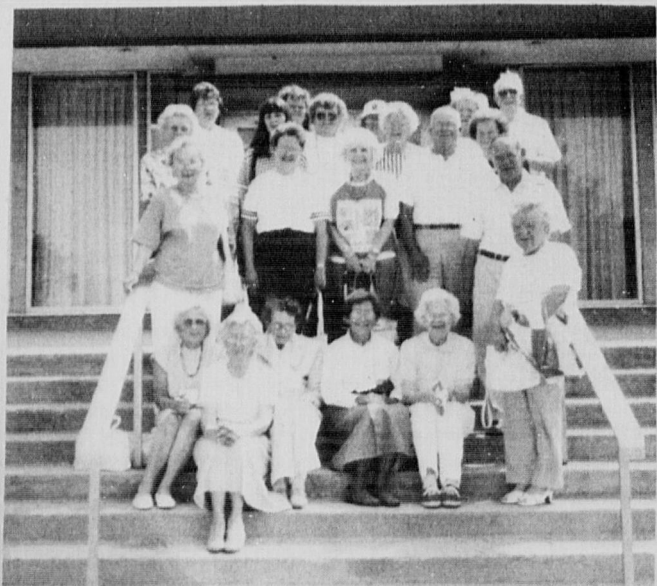
Dr. Eino Kainlauri

was a native of Finland where his studies began and is a civil engineer as well as an architect. Among Kainlauri's numerous awards Perttula mentioned is the First Class of White Rose of Finland.

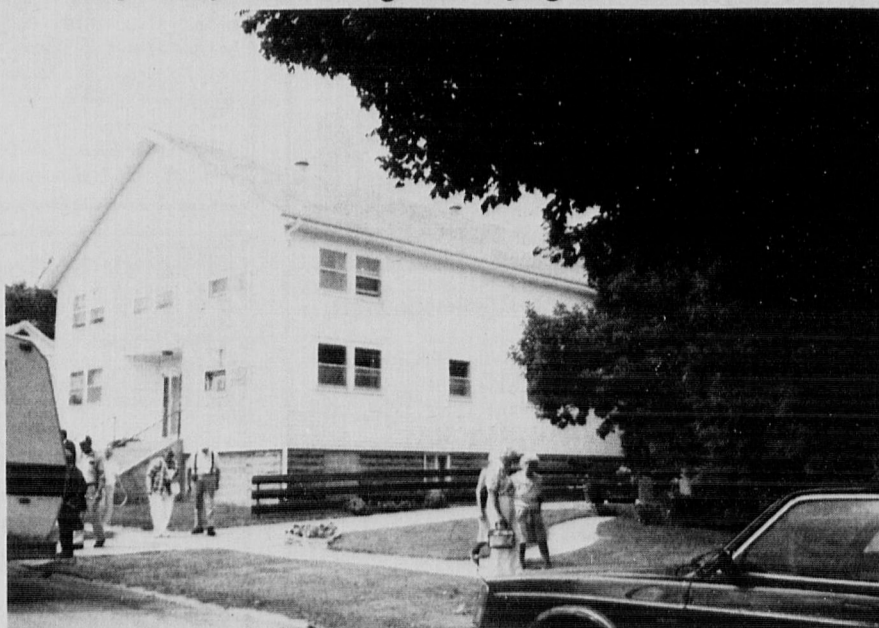
During introductory remarks Kainlauri said he had known both Eliel and Eero Saarinen. In fact, he had been invited by Eero Saarinen to be his student, but had turned him down as he was getting married and had to go to work. Six months later, he said, he heard on his car radio that Eero Saarinen had died.

Kainlauri stated that three Gold Medal awards had been won by Finns: Eliel and Eero Saarinen and Alvar Aalto, and

turn to AS I SAW IT page 12

Ellen Tastula's crew on their dormitory steps at NIU.

DeKalb's former 'Finnish Auditorium' now home of the local plumbers' union.

Scandinavian Fest '94 this Sunday

Budd Lake, NJ - Want to see the trolls of Lillehammer? Would you like to visit a recreated authentic Viking longboat? Do you think Vikings wore helmets with horns to bed?

Find out! Come be a Viking for a day. Enjoy a Smörgåsbord of Fun at the 10th annual Scandinavian Fest, a great Labor Day weekend family ethnic, food, craft, music event.

The Fest is an all-day celebration to enjoy and promote understanding of the culture, history and ethnic flavor of the Scandinavian countries of Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden through a plentiful variety of food, entertainment, music, dancing, crafts and imported gifts by exhibitors and performers in traditional costumes from Scandinavia and the U. S.

Day-trippers of all nationalities in the mid-Atlantic and New England states are invited to Vasa Park on Wolfe Road in Budd Lake (near Hackettstown), New Jersey, on Labor Day Sunday, September 4, from 10 a.m. to 9 p.m.

All-Day Entertainment

See and join the fabulous **Boston Scandinavian Ensemble**: Melanie Milde, violin, Luana Jøsvold, accordion, and Just Holm, guitar. The trio plays Scandinavian folk and *gammal dans* and classical music.

Hear the Fest's special performers from Iceland, mezzo-soprano **Sigrídur Jónsdóttir** and pianist **Nina-Margrét Grimsdóttir**. Tap toes to the popular **Swede & Norwegian** accordion duo and **The Daughters of Scandinavia** hardanger fiddlers.

Enjoy other groups in costume performing throughout the day: the **"Nor-Bu"** Norwegian folk dancers of New Jersey, **"Nansen"** of Staten Island and the **Norwegian Folk Dance Society of New York**.

Representing Finland: the **Finnish Folk Dancers of New York**.

The **Swedish Folk Dancers of New York** will represent the Swedes and **Scandinavian Folk Dancers of Raleigh (NC)** will dance Danish. The **Scandinavian Accordion Club** will return.

After 5, **The Swede & the Norwegian**, Art Nilson and Bill Nostrand, play popular American and Scandinavian *gammal dans* music for dancing.

Ethnic, American cuisine

But it's the food that attracts many of the Fest crowd. Sample from over 20 food booths to discover the traditional favorite Swedish pancakes with lingonberries, Swedish meatballs and smoked grilled salmon along with those irresistible Scandinavian baked goods. You can find *Lapskojs*, a stew traditionally made with reindeer

venison, but the less adventurous will also find familiar American hot dogs, 'burgers, fries, sausage sandwiches, ice cream, pierogis and pizza.

Imported gifts, handicrafts

Over 60 imported gift and handicraft booths at the Fest offer items made of wood, paper, textiles, glass, straw, ceramics, gold, silver and iron from all of Scandinavia. Prices range from \$2 for knickknacks to \$250 for finely handwoven Norwegian or Icelandic sweaters. Early holiday shoppers find a goldmine of distinctive gifts.

Details

The Fest begins at 10 a.m. and closes at 9 p.m. - rain or shine - on Labor Day Sunday, September 4, at Vasa Park in Budd Lake near Hackettstown (NJ). Vendors and performances 'til 5:30, dancing 'til 9. Admission is \$7 per person; children (under 14) are free. Parking is \$1 with shuttle vans available.

Easy to find

It's a short trip from most east-coast areas. From the east or west, it is easily reached from Interstate 80 at Exit 26 for Budd Lake, US Route 46. From I-80, go West on US46 through the town of Budd Lake and turn left, South, onto Wolfe Road at the traffic light on US 46 just past the lake. Vasa Park and the Scandinavian Fest are a short distance on the right along Wolfe Road. From the south and NJ route 57, use US 46 north from Hackettstown toward Budd Lake and turn right at the Wolfe Road light just before the lake.

Scandinavian Fest '94 is a not-for-profit event sponsored by lodges Dalahäst #742 of Colts Neck (NJ) and Viking #735 of Bethlehem (PA) of the New Jersey District #6 of Vasa Order of America, an American-Scandinavian fraternal and cultural organization.

Oona Haaranen Dance Co., New York Folkdancers to perform

BUDD LAKE, NJ - The Oona Haaranen Dance Co., of New York, and the Finnish Folkdancers of New York will be performing at Scandinavian Fest '94 at Vasa Park this Sunday.

Two performances by the Oona Haaranen Dance Co. are scheduled for The Music Hall in the Cultural Center, the main building at the Park. The first will be at 11:15 a.m., the second at 3:15 p.m.

The Finnish Folkdancers of New York are scheduled for 2:00 p.m. in The Music Hall.

Scandinavian Fest '94 advises that any changes in their program schedule will be announced during the festival.

'Nordika' to perform at Winchester festival

WINCHESTER, VA - The folk music ensemble Nordika will be among featured performers at the 12th Annual International Street Festival, on the Old Town (pedestrian) Mall, Loudoun St., here, Saturday, Sept 24, 10:00 a.m.-4:00 p.m. (rain date: Oct 1).

The Nordika trio (mandolin/fiddle/accordion) will perform at 2:00 p.m. and again at 3:00 p.m. on the old courthouse steps. Other entertainment includes Phillipino dancers, African group "The Healing Force" and a magician.

The Festival is also host to a wide range of International food booths (Chinese, Phillipino, Thai, Greek, Mexican, Brazilian, Haitian, African-American, Indian, etc.) and craft/gift booths featuring ethnic/traditional designs and work.

The Old Town Mall is located in downtown Winchester on Loudoun Street between Piccadilly and Cork Streets. For more information, contact Sallie Ebert: (703) 665-0079 or (703) 662-3927

Entire spectrum of Finnish folk

Nordika was formed as a vehicle for playing the folk music of Finland and Finnish America. In 1993, Niles and Debbie Hokkanen met Finnish-American accordionist Lee Simonson and they began to exchange tunes and learn each other's repertoires. Through word-of-mouth, the trio, now having christened itself "Nordika," began playing at Finnish-American functions and at ethnic music festivals.

In November of 1993, Nordika released their eponymous recording debut, a varied collection of Finnish tunes from both sides of the Atlantic.

Nordika's musical mission is to play the entire spectrum of Finnish folk music, from straight-ahead accordion polkas and schottisches to spooky 200+ year-old fiddle polkas revived from dormancy in the pages of old tune collections. And then there are the ancient "runo" melodies, ceremonial marches, mazurkas, waltzes (both sad and upbeat), quadrilles and, yes, even tangos! Nordika continues to evolve, as it delves ever deeper into the study of Finnish music.

Niles Hokkanen on mandolin

Niles Hokkanen (mandolin, octave mandolin, bass pedals) is a third generation Finnish-American, with both sets of grandparents having come to this country from Finland. He grew up with the Finnish sauna and had always heard the ethnic 78 and 45 rpm records his grandmothers and parents would play.

Nordika - Finnish Folk Music Ensemble
(left to right) Niles Hokkanen, Deborah Hokkanen, Edward Touchstone.
photo: Diane Schiflett

As a musician Niles has played an incredibly wide spectrum of music - folk, bluegrass, Irish, honky-tonk & western swing, rockabilly, blues, Cajun and rock. He has written numerous instructional books and tapes about playing the mandolin family of instruments and has been the publisher/editor of *The Mandocruian's Digest*, a periodical for mandolin players, since 1986. He also contributes to many other musical publications, including *Strings*, *Acoustic Guitar*, *Fiddler*, *Acoustic Musician*, *Frets*, *Dirty Linen* and *Concertina & Squeezebox*.

Niles has also conducted mandolin and improvisation workshops in the U. S. and Canada, including teaching at the Augusta Heritage Workshops in Elkins (WV) for six years. In 1989 Niles traveled to Finland and taught a "master class" in American mandolin styles and improvisation workshops at the prestigious Folk Music Institute in Kaus-tinen. While there, he even prepared a book/cassette entitled *Johdatus Improvisoit-tiin (Beginning Improvisational Playing)* at the request of the Institute and which they published.

In the area of recording, Niles has numerous albums to his credit. He recorded with top Cajun fiddler Michael Doucet (*Michael Doucet & Cajun Brew*), the bluegrass Rice Brothers (Larry Rice and Niles Hokkanen), the harmonica genius Howard Levy (*Concert At Augusta*), and Appalachian dulcimer pioneer/guitarist Jerry Rockwell (*The Blackbird & The Beggar-*

man and Rockwell/Hokkanen's Into The Fever Rain).

Niles' recent roots/folk-rock album *On Fire & Ready!* showcases his amazing and inventive playing and arranging, assisted by an all-star cast, which included British guitarist Richard Thompson, Martin Simpson, Peter Eri (of Muszikas), Ann Rabson and Gaye Adegbalola (of Saffire - The Uppity Blues Women) and blues harmonica wizard Phil Wiggins. Niles also has a track on the tribute to Bahamian Joseph Spence (*Out On the Rolling Sea*), a compilation CD which also has selections by such luminaries as David Lindley, Taj Mahal, Jody Stecher and others.

Deborah Hokkanen, fiddle

Deborah Hokkanen (fiddle, keyboards) also has a varied musical background. She has played piano since age nine and has been singing and playing guitar and fiddle/violin for most of her adult life. The years she lived in San Antonio (TX) introduced her to western swing, as well as "Tex-Mex" and blues, styles which have had an influence on her playing.

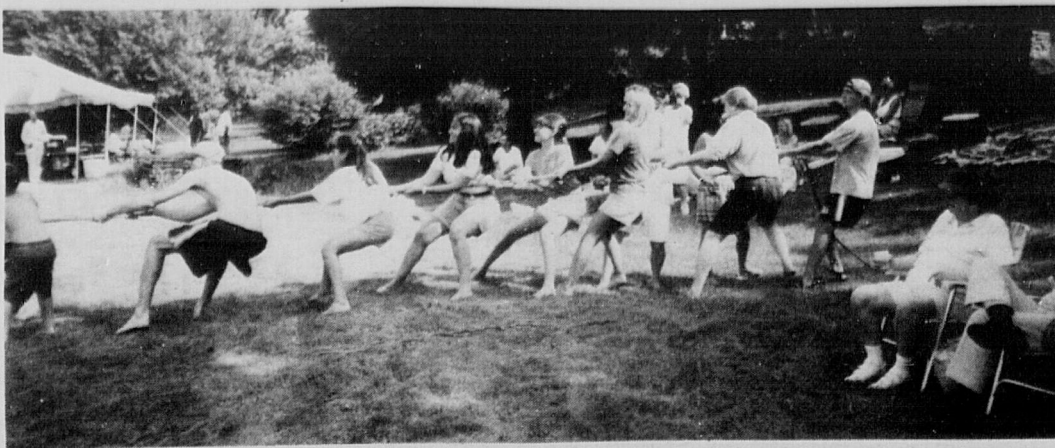
She performs a variety of music ranging from traditional forms, such as Appalachian and Celtic, to blues and rock, with Cajun, country and old "standards" thrown in for good measure. She is also a singer and has played keyboards and fiddle in a number of professional groups.

But when she was introduced to traditional Scandi-

Summer Celebration in Baltimore

by Kalevi A. Olkio

This is the winning team (right). The losing team ended up in the lake.

Baltimore Finlandia Foundation chapter celebrated together with Swedish Sveaborg Society.

Jaakkola & Paavola: two Finnish girls born in U. S. A.

Run around the lake is getting started.

Sack run was the most hilarious.

Kuula, Satukangas coming to Carnegie Hall

NEW YORK, NY - Sirkka Kuula, violin, and Arto Satukangas, piano, will be appearing in their American debut at 8:00 p.m. in the Weill Recital Hall at Carnegie Hall, 154 West 57 Street, on Thursday, September 29.

Billed as "the first performance in America by both artists," their performance will feature sonatas from Mozart, Shostakovich and Toivo Kuula and Szymanowski's "Nocturno and Tarantella."

Sirkka Kuula, of Finland, has been professor of violin at Helsinki Conservatory since 1982. According to the concert announcement, she is the grandniece of Toivo Kuula, composer of the 1907 "Sonata in E minor" Opus 1, on the program. This is reportedly the first perfor-

mance in the United States of this work by Kuula.

Satukangas is an 1981 graduate of Sibelius Academy and has held the position of professor of chamber music at the Karlsruhe Music Academy, Germany, since 1992.

Advance tickets available at Carnegie Hall Box Office CarnegieCharge, 212-247-7800.

Hynninen concert to benefit Finlandia Foundation

NEW YORK, NY - Baritone Jorma Hynninen will be singing in Hunter College's Sylvia and Danny Kaye Playhouse music season this fall in a concert to benefit Finlandia Foundation.

Joining Hynninen in the

Fitchburg, MA

Finnish Cultural Center lists events for September

Trustees meeting

Wednesday, September 7, 7:30 p.m., Finnish Memorial Library, Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.

November 7 concert is pianist Ilkka Paananen and the program will feature works by Ralph Vaughan-Williams, Hugo Wolf, Ralf Gothóni and Sibelius.

The concert begins at 8:00 p.m.

Flea Market

The Finnish Cultural Center at Fitchburg State College will open its fall season with a Flea Market on Sunday, September 11, 9:00 a.m. to 1:00 p.m. at the Workers' Credit Union parking lot, rear of its main branch, 815 Main St., Fitchburg.

Coffee, "munkkia" and "pula" will be on sale. Why not enjoy your Sunday morning coffee at the Flea Market as you browse and look for bargains?

Contributions of miscellaneous items of all kinds are being sought and collected. Anything you have and no longer want or need that you would care to donate will be greatly appreciated. Proceeds

will help the Cultural Center to continue its important work of preserving and advancing our heritage.

Chairing the event are Aili Walsh, Effie Fiskaali and Rauni Cote.

Rain date is the following Sunday, September 18.

Sunday afternoon openings begin

Sunday, September 11, 2:00-4:00 p.m., located 2nd floor, College Library, Hammond Bldg., Fitchburg State College.

Finnish pancake breakfast

Sunday, Sept. 25, 7:30-10:30 p.m., Saima Park Club House. Tickets \$3.00 per person.

Toini Laakso

FITCHBURG, MA - Susan Sanquinetti, chairman of the Finnish-American Club of Saima TORI '94 raffle, displays in the photo above the hand made wedding ring quilt which will be a prize in the Tori's "Country Store" Raffle.

'Country Store' raffle feature of TORI '94

Here we are again - TORI '94 will soon be arriving. I'm excited about the wide variety of even more beautiful items for our raffle.

This year, our raffle will be called "THE COUNTRY STORE." I've searched and obtained items from as far as Aruba this year and these include a beautiful hand made wedding ring quilt and hand made tableclothes and napkins with strawberry appliques.

Enjoy your coffee with our blueberry pottery hand made from Nantucket. These are just a few items up for raffle, so do send in your lucky raffle tickets to me.

Susan Sanquinetti
Leominster, MA

TORI '94 is sponsored by the Finnish-American Club of Saima and will be held 10 a.m. to 4 p.m. at Saima Park on Sunday, September 18.

NORDIKA

continues from page 9

navian music by her husband, Niles, and by visiting musicians from Finland, she found a new passion to pursue (and even started to play the piano accordion!)

On her solo album, *Sweet Sunny South*, Debbie covered a wide range of music, including traditional Appalachian, pseudo-Cajun, folk-rock and country. On *Gathering Peascods*, a Celtic fiddle album, she appeared with Jenny Edenborn, a well-known fiddler/violinist who performs in a baroque ensemble and at Colonial Williamsburg. Debbie also appears on her husband's latest album *On Fire & Ready!* and on Niles' track on the Spence salute, as well as on the *Nordika* album.

Edward Touchstone, accordion

Edward Touchstone (accordion) is the newest member of Nordika and, being an extremely accomplished accordionist, is a most welcome addition. His repertoire (besides Scandinavian music) runs from Bach to boogie. He has been playing the accordion since the age of nine and studied with Sidney Hellier, a famous accordionist from London, England. He has played solo concerts, big-band engagements and done pop-swing quintet work.

Downtown Development Board
Old Town Winchester

W. Barnstable, MA

The Finnish-American Society of Cape Cod will be holding its regular monthly meeting at the West Barnstable Community Center on Route 149 next to the Wheldon Library in West Barnstable on Sept. 21 at 7:00 p.m.

Canterbury, CT

Guest speakers at FAHS meeting tomorrow night at Finnish Hall

Please note that we will have guest speakers at the September 1st meeting: Jarmo Kankaanpää, archeologist, and Tuija Rankama, Finnish doctoral candidates at Brown University in Providence, whose area of study is Eskimo cultures of Alaska, Canada and Greenland, will present an informative slide show.

Finnish Connection

Have you found the **KALEVALA** epic difficult to understand? Does poetry baffle you? My book **THE RELEVANCE OF THE KALEVALA** is written in clear & understandable language revealing customs & ideals relevant to modern society.

Send \$10 to RAIVAAJA (Mass. residents add 50 cents sales tax per copy)

or to the author
Helmi Kortez-Erkkila
605-9 SE 121 Ave.
Vancouver, WA 98684
(Phone 206-892-7866)

TYPIST

for English language needed at Raivaa Publishing Company. Flexible part-time hours. Apply in person at 147 Elm St., Fitchburg, MA.

FINNISH LANGUAGE COURSES

Beginners • Intermediate • Advance classes
September 19, 1994

Registration 6 - 7 pm Starting 7 pm
for 10 weeks • Mondays from 7 pm - 9 pm

Kaleva Koti

107 Mechanic St., Fitchburg, MA 01420

Course: \$30.00 Books available for courses
Information: Martha Kuokkanen (508) 874-2780
June Rantanen (508) 582-4201

Finnish American Club of Saima

TORI '94

FALL FESTIVAL OF ARTS & CRAFTS

"Come Start Your Christmas Shopping Early!!"

SUN. SEPT. 18, 1993
10 A.M. - 3 P.M.

SAIMA PARK

Off Ashby State Rd., Fitchburg, MA

FREE ADMISSION !! Rain or Shine!! FREE ADMISSION!!

Kalenteri

CONNECTICUT

- Sept. 1 - Finnish American Heritage Society monthly meeting, 7:00 pm, Finnish Hall, Canterbury. Program: Slide show on North American Eskimo culture by Jarmo Kankaanpää & Tuija Rankama, Brown University.
- Sept. 3 - Labor Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Bert Stromholm Band. Sponsored by Aura Seura.
- Sept. 6 - Agricultural Show & meeting, 7 pm, Aura Hall, Voluntown.
- Sept. 10 - Trip to Iittala, 9 am-6 pm, from Canterbury. For more info: 203-564-9298. Sponsored by FAHS.
- Sept. 11 - Cemetery research, 1:00 pm, Finnish Hall, Canterbury. Sponsored by FAHS.

MASSACHUSETTS

- Sept. 3 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by FACS.
- Sept. 10 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Veikko Honkala. Sponsored by FACS.
- Sept. 11 - Flea Market, 9:00 am- 1:00 pm, Workers' Credit Union parking lot, rear 815 Main St, Fitchburg. Sponsored by Finnish Cultural Center at FSC.
- Sept. 14 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.
- Sept. 16 - 3rd Annual Finn Night, Viking Club, 410 Quincy Ave, Braintree. For more info: 617-659-2206.
- Sept. 19 - Finnish Language Courses begin, 7-9 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Beginners, intermediate, advanced. Registration 6-7 pm. For more info: 508-582-4201 or 508-874-2780.
- Sept. 18 - TORI '94, 10:00 am-3:00 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by FACS.
- Sept. 21 - Finnish-American Society of Cape Cod monthly meeting, 7:00 pm, Community Center, Route 149, West Barnstable.
- Sept. 25 - Smörgåsbord, 12 noon-1:30 pm, Kaleva Camp, Lancaster. Sponsored by Knights & Ladies of Kaleva Inc.

MICHIGAN

- Sept. 10 - Open house celebrating the 20th anniversary of FCA's Cultural Center, 2-4 pm, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills.
 - Mexican Fiesta Dinner, 5:30-8:00 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Live Mexican entertainment starting at 6:00 pm. Tickets: FCA office, 478-6939. Sponsored by FCA Drama Club.
- Sept. 12 - Finnish language classes begin, 7:30-9:30 pm, Finnish Center, Farmington Hills. 10 week course. Registration at 7 pm.
- Sept. 17 - Annual Crayfish Dinner, Finnish Center, Farmington Hills. Reservations: 478-6939. Sponsored by Swedish American Chamber of Commerce.
- Sept. 24 - Flea Market, 9 am-3 pm, Finnish Center, Farmington Hills. Sponsored by FCA.
 - Fall "Kick-Off" Dance, 8 pm-midnight, Finnish Center, Farmington Hills. Social hour 7 pm. Music by Art Wysed Band. Reservations: 478-6939.

MINNESOTA

- Sept. 16 - Finnish American Cultural Activities monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul.

NEW JERSEY

- Sept. 4 - Scandinavian Fest '94, 10 am-9 pm, Vasa Park, Wolfe Rd, Budd Lake. Entertainment, food, gifts. For more info: 610-868-7525 or 908-542-8150. Sponsored by Vasa Order of America Lodges Dalahäst #742 & Viking #735, New Jersey District #6.

OREGON

- Sept. 8 - Finnish-American Historical Society of the West monthly meeting, 7:30 pm, Portland Pentecostal Church, 6225 N. E. Stanton., Portland.
- Sept. 10 - Finnish American Literary Heritage Foundation meeting, 1 pm, Room 124, Kramer Hall, Portland State University, Portland. Presentation by Nestor Perala on "Finnish Communes Around the World: Sierra Leone, Africa, 1792 - present."
- July 13-16 - FinnFest USA '95, Lewis & Clark College, Portland. For more info & registration: FinnFest USA '95, P. O. Box 6795, Portland OR 97228-6795.

Events subject to change without notice

SUBSCRIBE TODAY!

Articles for sale

Air compressor, Rockwell hardness tester, Optical comparator, Microscope, Surface plates: 30"x 60", 36"x48", 24"x48", 36"x36", 24"x36", 24"x24". Risons, 253 Main St., Plaistow, NH Mon-Fri 9:30-5 Sat-Sun 10-2 1-603-382-5671

West Boylston Travel
Route 12
West Boylston, MA
Low airfares to Finland and Florida

Nancy Sivula Jakobowicz
MA 1-800-300-6727
508-835-6727

LOOKING FOR THINGS TO HEAT UP AT THE BEACH -- NAN-TASKET BEACH, UNDER THE CLOCK AT THE CAROUSEL. VISIT "PRETTY MAMA'S" CART. IF YOU MENTION THIS AD, GET A 10% DISCOUNT ON ANY PURCHASE. SELLING QUALITY ITEMS, CLOTHES THAT CHANGE COLOR WITH HEAT.

The Helsinki Spirit!

Helsingin hengessä, sanottiin Suomessa

"Seppo, Seppo" his name roars louder than the hundreds of Finnish flags visible at the Helsinki Olympic Stadium.

Zelaney, the world's best, this year is not showing his best. Well-seasoned Steve Backley of Great Britain is holding onto his leading position.

Now the stadiumful of the Suomi Family unites their sporty hearts for Seppo Rätyn sisu to receive a bit of luck and flex his muscle a bit extra. The results are in and Seppo and the Suomi Family accepts his second place with more applause.

They are equally happy for Steve Brackley who won the gold in Javelin as well as an Oulu blonde's heart to whom he flew right after the competition.

Everyone is feeling happy with such a good sporty atmosphere. The Spirit permeates in and outside the stadium.

Fitchburg, MA

Central Committee planning art exhibit

The Central Committee of Fitchburg's Finnish organizations, in celebration of Finland's 77th year of independence, is sponsoring an art exhibit of works of Finnish Americans.

There are many talented people among us who quietly go about creating beautiful works that remain hidden in the home. All Finnish Americans are encouraged to take this opportunity to display their paintings and/or works of woodcarving, photography or sculpture at this special non-juried show.

The exhibit will be held at Saima Park, Scott Rd., Fitchburg, on Saturday, October 15, 1:00 to 6:00 p.m.

We would appreciate your getting the word out to the Finnish Americans in your membership. For more information, contact Mr. & Mrs. Armas Kaukoranta, 360 Blossom St., Fitchburg MA 01420, tel. 508-342-7909.

Thank you for your cooperation.

Toini Laakso

um. Seppo goes home almost totally unaffected by this feverish support. Very few words and little smile but sticly calm and content. Oh, I do love this Seppo Spirit.

Finns are very well trained spectators. They do not miss a thing going on, which can be four competitions at the same time. They understand everything. But maybe too much in one incident.

Their extensive knowledge was clearly demonstrated at one of the prize giving ceremonies where the IAAF (International Amateur Athletic Federation) President Dr. Primo Nebiolo and Lasse Viren were to give medals.

The stadium announcer introduced Dr. Nebiolo and immediately a deep sound of boo echoed from every corner of the stadium. Lasse Viren distorts his face in embarrassment for Dr. Nebiolo who by this time is hiding his agony behind his sunglasses.

Their boo speaks a great disappointment not to have Bubka, the undefeated pole vaulter, and Uta Pippig, the Boston Marathon winner, at this European Championships. They feel that the absence of some of the greatest athletes is the result of the greedy manipulation of star athletes' competition schedule based on the economic gain to the IAAF.

Finns have a reputation of possessing a great understanding of athleticism. But, I was truly convinced that they saw much beyond the stadium.

Today, sports competitions are staged as films in Hollywood are made. The socioeconomic elements along with medical and political influences predispose the actual physical competition at any international meet. It was evident that the Finns at the stadium followed very closely the political cloud of amateur sports in recent year.

This group of sophisticated spectators created the Helsinki Spirit. It had been extremely hot for over a month up to the competition week. Then, cool air and some rain came to provide perfect conditions for the games.

The sun always shines on the sports-minded Finns when the sports games are in town.

Noriko Häggblom

AS I SAW IT

continues from page 8

that three percent of all gold medalists in architecture in the world are Finnish. Considering the population of Finland, he pointed out, this is an impressive number.

He then traced the background of architecture in Finland from way back commenting on buildings such as the 15th century fortress, *Olavinlinna*. He mentioned it was builders, carpenters and vernacular architects with no academic schooling who created the old buildings. Kainlauri gave us more interesting information and then showed slides of Finnish American architects as he commented about them.

My ears perked up when I heard the familiar name of Arnold Aho who was associated with the University of Mississippi for many years and currently resides in Vermont. He was the son of local A. John and Laila Aho and gave an outstanding slide presentation on the Vernacular Churches of Finland for the Finnish Cultural Center a few years ago.

Then toward the end of Kainlauri's presentation I heard another familiar name, that of Robert Juusela of Cambridge. Robert is the son of Roy Juusela and has a summer place a few doors from mine in West Townsend. His slides were of a school in Methuen.

Kainlauri said he has made a great effort to find American architects of Finnish heritage and to date has 109 names. His research continues. I asked him if he would publish them in a book. I got the impression he would like to but has other books in the works, plus all the other things he does. Designs for 73 schools and numerous churches are among his many architectural works. I thoroughly enjoyed his presentation.

I next attended the "Panel on the Fulbright Experience in Finland" with all panelists having been Fulbright scholars. They were: Drs. Arnold Alanen, Melvin Holli, Michael Karni, John Niemi and Taimi Ranta.

Leila Mustanoja, executive director of the Fulbright program in Finland, explained the program and how it oper-

Stop the music - here's an award for a tuba player who can run!

ates. Fulbright scholar John Karttunen introduced the panelists. Each panelist described his/her Fulbright experience in Finland and elaborated further in response to questions by April Barron, moderator. This, too, was very informative.

After a quick cup of coffee and *pulla* with Lillian we headed for K. Marianne Wargelin's lecture on "Finnish American Women, A Rich Heritage." As in the past, I was impressed with her well prepared and clear delivery. I enjoyed hearing about her own background in a Finnish home and her lack of interest in her Finnish heritage until she was in graduate school at the University of Minnesota. She also spoke about the immigrant Finns, Reunion of Sisters program and other matters, focusing on women.

Tables in the ballroom were fully occupied at the annual banquet that evening. Greetings from Finland were expressed by Minister Hannu Mäntyvaara. Erkki Kinos, tenor, accompanied by David Maki, charmed the gathering with his beautifully rendered vocal selections. Hearty laughter was brought forth by Rev. Rudy Kempainen's Finnish Humor.

Additional entertainment was by the Singing Strings and *Ameritikan Poijat*, as well

as a Magic Act by Kyle Carlson. One added attraction this year was the awarding of the Finnish-American Reporter 1st Annual Writer and Finnish-American of the year Awards.

The only criticism of the banquet I heard was disappointment by some was in not having beef for the entrée inasmuch as the cow had been DeKalb FinnFest's logo. Dancing followed the festivities.

I never realized there was so much to genealogy until I sat at the three-hour Saturday morning session! Rick Tapio was extremely knowledgeable in speaking of the many sources of information in this country, in Finland and in various documents and papers.

His and Tim Vincent's visual presentation of slides and commentary was overwhelming in its magnitude. In fact, there was so much information I decided the best thing to do would be to buy their book, *Finnish Genealogy Research*, which I later did from Mike Karni at the *Tori*. At the end of Tapio's presentation he said he may in another year arrange a tour to Salt Lake City's Genealogy Center and give individual help in researching Finnish records. Sounds interesting.

The afternoon was sheer enjoyment as Lillian and I went to programs I categorize as "entertainment."

They were: the *Ameritikan Poijat*, which was interrupted at one point when someone came in to award the tuba player, Eric Peterson, a trophy for having won the 10K Paavo Nurmi race that morning; the Finnish American Chorus who sang familiar Finnish favorites as they depicted the immigrant's story; Dr. James Leary's narration of "Finnish American Immigrant Humor" at which he invited the audience to participate. Wow! Participate they did; and the delightful Singing Strings with soprano Pirkko Talola (Where was the little left-handed violinist who was with them the other years?).

As we were leaving we were distracted by a rather strange looking woman standing in

next page

'Fabulous Finn' Dr. John Niemi, an active FinnFest USA '94 volunteer and faculty member at NIU.

From the desk of Stig Häggblom:

Suomen kansalla jäi vähän sormi suuhun hyvin menneiden EM-kisojen jälkeen. Järjestelyt olivat huippuluokkaa ja kehuja sateli vähän joka suunnalta. Kuitenkaan omien kisasaavutukset eivät olleet mitä oli toivottu ja osin luvattu urheilujohdon taholta. Seppo Rädyn keihäsmitali oli tietenkin hyvä, Sarin kirkas kävelykulta samoin, mutta jotain jäi uupumaan.

Paljon ei jäänyt aikaa noita asioita punnita, kun jo järjestettiin muita aiheita. Voiko urheilija todella pistää myyntiin saavuttamansa arvokkaat mitalit ja rahastaa niistä?

Lasse Viren myy kultamitalinsa ja niitä on peräti neljä kappaletta, saavutettu olympiakisoissa 1972 ja 1976! Hintavaatimus on kuitenkin miljoona markkaa kappale, yhteensä 4 miljoonaa markkaa.

Uutinen oli sen laatuinen, että ei voinut enää lyödä leikkisi. Onko Lasse Viren rahapulassa, kysyttiin? Ei ole, kuuluu vastaus Myrskylästä.

Ulkomailla reagoitiin. Vuorokauden sisällä oli jo muuan ostaja valmis panemaan pyydetyt neljä miljoonaa markkaa pöydälle ja viedä sen tien mitalit.

Mark Spitz, joka Münchenin kisoissa saalisti peräti seitsemän kultaa uinnissa, sanoi jossakin haastattelussa, että Lasse myy liian halvalla.

Mutta jos rahapula onkin todellinen?

Suomi sai jo talvella vähän esimakua tälle aiheelle, kun mäkihyppääjä Matti Nykäsen neljä kultaa eivät ilmestyneet erääseen näyttelyyn, vaikka oli luvattu.

Salaperäisellä tavalla udeltiin sitten, että missä ovat Matin kultamitalit? Olisivatko ne jo rahapulassa olevan mäki- ja kiihtötoimista myyty ulkomaille?

Kukaan ei oikein tiedä, mutta keskustelu käy kiivaana. Ihmiset ovat kiinnostuneita aiheista, missä on kysymys rahasta ja urheilumenestyksestä tulleista koristeista.

Matti Nykäsen mitalien jotkut tiedävät olevan velkojen

panttina kuten miehen muutkin arvokisamitalit.

Ainahan on ollut vallalla sellainen käsitys, että urheilussa saavutettu voitto ja palkkioksi tullut mitali on voittajan omaisuutta. Sen voi jopa myydä, jos vaikeudet yllättävät, mutta ei se aivan korrektia ole. Jos suuri mitali menee myyntiin, ollaan kyllä moraalityttömyyden rajamailla. Tällainen yleinen käsitys on vallalla Suomessa.

Lasse Virenin toimesta tai ainakin hänen ympärillään nousut keskustelu sai joitakin vanhemman polven henkilöitä nuosemaan julkiseen keskusteluun. Eräs tällainen oli Lisa Thunberg, 93 vuotta jo täyttänyt. Lisa Thunberg on luistelija Clas Thunbergin leski.

Thunberg, joka aikoinaan saavutti lajissaan lukuisia maailmanennätyksiä ja voitti suuria kilpailuja, on ollut jo 21 vuotta haudassa, mutta hänen vaimollaan oli viestittää asia, joka sai kansan nöyrästi hiljentymään.

- Kun talvisodassa kävi viesti, että nyt kerätään kultaa puolustukseemme hyväksi, laajat kansalaispiirit lähtivät mukaan. Maa oli pulassa ja oli kaikin keinoin pelastettava.

Thunbergin saavuttamat viisi MM-kultaa olivat täyttä kultaa ja kelpasivat keräykseen, mutta olympiakullat joita on myös viisi, ovat edelleen pankkilokerossa säilössä.

Risto Ryti ja Juho Niukkanen antoivat Thunbergin perheelle kuitit 750 grammasta täyttä kultaa. Se oli jo aikamoinen lahjoitus yhden perheen kohdalla, mutta Suomi säilyi myös vapaana maana. Miehitäjiä ei tullut mistään.

Clas Thunberg oli räiskyvä urheilija. Häntä kutsuttiin myös "jääkenttien Nurmeksi", mutta tästä Thunberg ei pitänyt.

- Minähän olen jääkenttien Thunberg, hän sanoi.

On sanottava, että vanha rouva Thunberg toi keskusteluun astillisen huomautuksen ja sai jotkut piirit ehkä hieman häpeämään.

Lasse Virenin mitalit

puhuttavat Suomen kansaa

Seitsemän loukkaantui

Tukkirekka kaatui autojen päälle

Sivu 10

32 värikästä sivua MUKANA MUHKEA TV-LEHTI

ILTALEHTI

ESKIVIKKO 17. ELOKUUTA 1994 025130-04-33/A

IRTONUMERO 10,00 (Sis.alv) N:o 189 ●●●

"Uskon kohtalon ohdatukseen"

Pia Nykänen

Sivut 20-21

elää päivän kerrallaan

Seksikapakan pitäjä sai turpiinsa asiakkaita

Sivu 8

Nainen ajoi kolmen promillen humalassa

Sivu 9

SAU SILVO ja muut leijonat

Sivu 16

Michaelin ja Lisa Marien RAKKAUSKUVAT

Sivut 23-25

LIISA . . . jatkoa sivulta 3

oksen Ghost Bird. Teos esitetään tanssigaalassa, johon on kutsuttu ryhmiä Yhdysvalloista ja Euroopasta.

Kun Nojonen palaa ryhmänsä kanssa Chicagosta, kausi alkaa täydellä höyryllä. Uotinen ja Kuusela ovat kumpikin lupautuneet tekemään ryhmälle uuden teoksen. Julio Rivera saapuu Nojosen kouluun opettamaan Horton-tekniikkaa ja harjoittamaan uuden teoksen.

"Toivoisin itsekin saavan välillä aikaa koreografian tekemiseen, mutta ryhmä, koulu ja opetustyö vievät aikani melko tarkkaan", Nojonen totea.

Hän iloitsee, että hänen tanssikoulunsa on hyväksytty taiteen perusopetuksen piiriin. Se tarkoittaa, että koulu vapautuu arvonlisäverosta.

(HS)

LASSE VIREN MYY KULTAMITALINSA

KANSALLISAARRE ULKOMAILLE?

Michaelin ja Lisa Marien RAKKAUSKUVAT

Vain ilta-lehdessä

Jo elokuun 17. p:nä Iltalehti lähti myymään Myrskylän pojan Lasse Virenin neljää olympiakultaa. Keskustelu jatkuu yhä. Tottakal urheilijan pitäisi saada itse ratkaista, pistääkö hän saavuttamansa voittoesineet myyntiin, mutta kansa silti haluaa olla mukana keskustelussa . . .

AS I SAW IT

from previous page

the aisle pounding her cane on the floor. We soon realized there were three of them as they made their way to the stage - the Minimi Dancers from Finland. They were super and so different. We were glad to have at least this glimpse of them as we had wondered about them and were sorry their biographies were not available for the brochure.

As we wanted to see the prize-winning Finnish film and the Norwegian film we did not go the chicken barbecue. I found the Finnish film a bit confusing and the Norwegian one exciting.

Once again the evening ended pleasantly with dancing. I heard as we entered the ballroom that my name had been called for a prize at the barbecue. I found indeed it had, BUT, it was a Toini

Laakso from some other state! I never knew there were two of us.

Sunday morning Lillian and I watched part of "Talvisota" but left early enough to look up the Design Forum '94 Exhibit which we didn't want to miss and found it impressive and worth seeing.

FinnFest '94 came to a close that afternoon at the Closing Ceremony with the presentation of the FinnFest banner to Helmi Kortess-Erkkilä for the next year's FinnFest in Portland, Oregon, by this year's president, Ray Lescelius. Congratulations to DeKalb on a job well done!

Ellen Tastula's crew left the campus early afternoon and arrived back in Fitchburg before midnight. Many thanks to Ellen for arranging the trip. It saved us a lot of work and expense.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-5199

Elok. 24. 1994 tonen.

Pastori Mauri Vihkole ja hänen vaimolleen Anna-Liisalle lämpimät kiitokset sunnuntai hartaushetkestä.

Lepokodin asukkaat sekä myöskin johtokunta pitivät kokouksen tällä viikolla.

Helping Hands -ryhmän kampaajat työskentelivät taas keskiviikkoamuna. Voitte uskoa tytöt, että teistä pidettiin taas kovasti.

Bertha Penttilän johdolla lauloimme ihania hengellisiä lauluja, joita asukkaamme toivoivat.

Muista musiikkihetkestä ovat vastanneet C. Hedlund, Ed Haapa ja Leo Jaakkola ainutlaatuisella ammattitaidollaan. Yksinlaulua esitti oma kultakurkkumme Mirjam Ke-

Perjantai-iltapäivällä oli vuorossa Havaiji-päivä, musiikin, tanssin ja laulun merkeissä. Katselamat huumasivat somasti.

Ikä ei ole este hauskanpidolle. Hyvä huumorintaju on pitkän elämäkokemuksen seurausta, ja arkipäivän ilo on aina avuksi elämässä.

Iloisin kesäterveisin
Elina Kuronen

Myytavänä

Omistajalta suoraan. Myydään muuton takia. Järven rannalla, erittäin kaunis koti, hyvässä kunnossa. 3 makuuhuon., 2 1/2 kylpyhuon., screen porch. Hedelmäpuita. Oma laitur. Puh. 407-588-6461

Suomen uutisia

Isänmaallinen Oikeisto rekisteriin

Suomen oikeusministeriö on rekisteröinyt äärioikeistolaisen Isänmaallisen Oikeisto -liikkeen. Puheenjohtaja **Väinö Kuisman** mukaan IO pyrkii ylittämään puoluekynnyksen jo ennen ensi vuoden eduskuntavaaleja.

Äärioikeistolaisten yhteenliittymä tarjosi alun perin nimekseen Kansallista rintamaa, mitä yhdistysrekisteri ei hyväksynyt.

Isänmaallisen Oikeiston kotipaikka on Lahti ja toiminta-alue koko maa. Valistus- ja kasvatustyötä IO harjoittaa muun muassa levittämällä kansallismielisiä julkaisuja ja järjestämällä kansalaiskokouksia.

Yhdistyksen tarkoituksena on sääntöjen mukaan "kaikkien Suomen kansalaisten henkisen ja ruumiillisen hyvinvoinnin lisääminen, kansallisten arvojen puolustaminen, kulttuurimme ja itsenäisyytemme säilyttäminen."

Yhdistyksen tarkoituksena on tavoittaa 5,000 kannatusjäsentä ja muodostaa puolue. Puheenjohtaja Kuisman mukaan nimiä on koossa noin 1,500.

Olympiahanke kansanäänestykseen

Suomen vasemmistoliiton valtuusryhmä esittää kansanäänestystä vuoden 2006 talviolympialaisten hakemisesta Lahteen.

Kansanäänestys voitaisiin toteuttaa syksyllä EU-kansanäänestyksen tai 1995 eduskuntavaalien yhteydessä niin, ettei äänestyksestä aiheutuisi lisää kuluja, todetaan Lahden kaupunginvaltuustolle jätetyssä aloitteessa.

Ennen kansanäänestystä lahtelaisille veronmaksajille olisi annettava puolueeton selvitys hankkeen kustannuksista.

Alkoholin kulutus laskenut Suomessa

Alkoholin kulutus jatkoi vuoden alkupuoliskolla laskuaan. Vähennys oli vajaat neljä prosenttia, ilmenee Alkon puolivuotiskatsauksesta. Lasku jatkuu nyt neljättä vuotta peräkkäin.

Vuoden ensimmäisellä alkupuoliskolla myytiin kaikkiaan 16 miljoonaa litraa alkoholia, kun määrä muutetaan 100 prosenttiseksi alkoholiksi.

Suomalaisten juomatottumukset ovat miedontuneet useita vuosia, mutta nyt kehitys näyttää tasaantuneen. Oluoiden osuus alkoholin kokonaisu-myynnistä pysyi 57 prosentissa, väkevien viinien ja muiden väkevien juomien osuus 30 prosenttia.

Naisia halutaan myös sivareiksi

Suomen Aseistakieltäytyjäliiton mielestä myös naisille tulisi avata mahdollisuus suorittaa siviilipalvelus. Liiton mukaan tällaisen mahdollisuuden puuttuminen rikkoo kansalaisten yhdenvertaisuutta.

"Koska laki naisten vapaaehtoisesta maanpalveluksesta antaa aseelliseen maanpuolustukseen ja armeijalaitokseen myönteisesti suhtautuville naisille mahdollisuuden suorittaa laissa säädettyä, asevelvollisuuden nimellä kulkemaan 'yhteiskuntapalvelusta', tulisi tämä mahdollisuus sallia myös sellaisille naisille, jotka suhtautuvat niihin kielteisesti", vaatii aseistakieltäytyjäliitto kannanotossaan.

Suomen uutisia

Matkapuhelinten käyttö on Suomessa laajentunut liikemieliltä myös "tavallisille" kuluttajille.

Matkapuhelinmarkkinat kovassa kasvussa

Matkapuhelimien raju menneki viimeksi kuluneen vuoden aikana on yllättänyt niin valmistajat kuin sijoittajatkin. Markkinoiden odottamattoman kova kasvu on singonnut Nokian, ruotsalaisen Ericsonin ja amerikkalaisen Motorolan osakkeet nopeaan nousuun.

"Käytämme paljon rahaa markkinoiden tutkimiseen, mutta silti tuossa yllätti meidät", tunnustaa Nokian tuotemarkkinointijohtaja **Nigel Litchfield**.

"Me kolme (Nokia, Motorola ja Ericsson) olemme olleet osittain hyvän onnen ansiosta markkinoiden oikeaan aikaan. Kukaan ei tiennyt kymmenen vuotta sitten, että markkinat kasvaisivat näin nopeasti", hän sanoo.

Matkapuhelimien kauppa e-

tenkin Euroopassa ja Yhdysvalloissa alkoi kiihtyä viime syksyn alkaessa. Alan yrittäjät odottivat kiihkon hellittävän joulun jälkeen, mutta puhelimia menee sitä mukaa kun niitä saadaan valmistetuksi. Joissakin maissa puhelinliikenne ovat joutuneet aika ajoin myymään "ei-oota". Amerikkalainen investointipankki Merrill Lynch arvioi, että matkapuhelinverkkoihin liittyy tänä vuonna viisitoista miljoonaa uutta asiakasta. Pankin aiempi arvio oli yksitoista miljoonaa uutta asiakasta.

Nokia on vieläkin optimistisempi. Yhtiö arvioi, että tänä vuonna myydään yli kaksikymmentä miljoonaa puhelinta.

Viime vuoden lopussa maailman matkapuhelinverkoissa

oli 34 miljoonaa käyttäjää. Merrill Lynchin mukaan määrä nousee sataanviiteenkymmeneen miljoonaan vuoteen 2000 mennessä.

Motorolan osuus maailmanmarkkinoista oli viime vuonna noin kolmekymmentä ja Nokian noin kaksikymmentä prosenttia.

Kolme syytä kasvun takana

Nokian Nigel Litchfieldin mukaan markkinoiden räjähdysmäisen kasvun takana on kolme syytä. Monissa maissa valtiolliset puhelinlaitokset ovat saaneet yksityisiä kilpailijoita, ja operaattorien välinen kilpailu on lisännyt matkapuhelun määrää.

Maailmanlaajuisia markkinoita on kasvattanut myös matkapuhelinverkkojen avaaminen uusissa maissa, kuten Kiinassa, Unkarissa, Etelä-Afrikassa ja Etelä-Amerikan maissa.

Kolmas syy on se, että "tavalliset kuluttajat" ovat liikemiesten ohella alkaneet ostaa matkapuhelimia.

"Kuluttajamarkkinoiden kasvu on yllättänyt meidät monessa maassa", Litchfield sanoo.

Hänen mukaansa kuluttajat ostavat yleisestä taloustaan- tumasta huolimatta matkapuhelimia, koska puhelimet ja niillä soittaminen on halventunut, eikä niitä enää pidetä pelkkinä juppituotteina.

Markkinoiden leventyminen merkitsee Nokialle myös uhkaa. Kun matkapuhelimien markkinointi siirtyy liikemielistä muuhun väestöön, tuotemerkin tunnettuus tulee yhä tärkeämmäksi tekijäksi. Nokia ei ole maailmanmitassa läheskään niin tunnettu yritys kuin esimerkiksi japanilaiset Sony tai Panasonic.

"Meidän täytyy seurata valppaasti japanilaisia, kun siirrytään kohti kuluttajatuotteita", Nigel Litchfield myöntää.

Vanhempien sosiaaliryhmä selittää lapsen kolesterolia

Geeniperimä ja vanhempien sosiaaliluokka selittävät miksi joidenkin suomalaisten lasten veren seerumin kolesterolipitoisuus on korkeampi kuin toisten.

Vanhempien sosiaaliryhmän vaikutus lasten terveyteen välittyy lähinnä ravinto-, liikunta- ja tupakointitottumusten kautta.

Ylin sosiaaliryhmä on omaksumut muita paremmin terveelliset elämäntavat, ja sen lapsilla on alhaisin kolesterolit. Korkeimmat kolesteroliarvot ja verenpaine- arvot löytyivät maanviljelijäperheiden lapsilta.

Geeniperimän vaikutuksesta kolesterolin on kerrottu aikakauskirja *Duodecimissa* ja sosiaaliryhmän merkityksestä *Lääkärilehdessä*.

Suomalaisnaiset euro-sisariaan aktiivisempia

Suomalaisnaiset ovat poliitikassa ja työelämässä huomattavasti eurooppalaisia sisariaan aktiivisempia, kertoo tuore raportti. Suomessa naiset myös synnyttävät eurosisariaan ahkerammin.

Suomen ulkoministeriön Eurooppatiedotuksen raportissa vertaillaan naisten asemaa Suomessa ja Euroopan unionissa. Siitä käy muun muassa ilmi, että Suomessa kansanedustajista on naisia 38,5 prosenttia, EU-maissa keskimäärin vain 12,3 prosenttia.

Jo ensimmäisissä eduskuntavaaleissa vuonna 1907 Suomen eduskuntaan valittiin naisia. EU-maista vähiten naiskansanedustajia on Kreikassa (5 prosenttia) ja Ranskassa (6 prosenttia). Europarlamentissa naisia on runsaasti 19 prosenttia.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

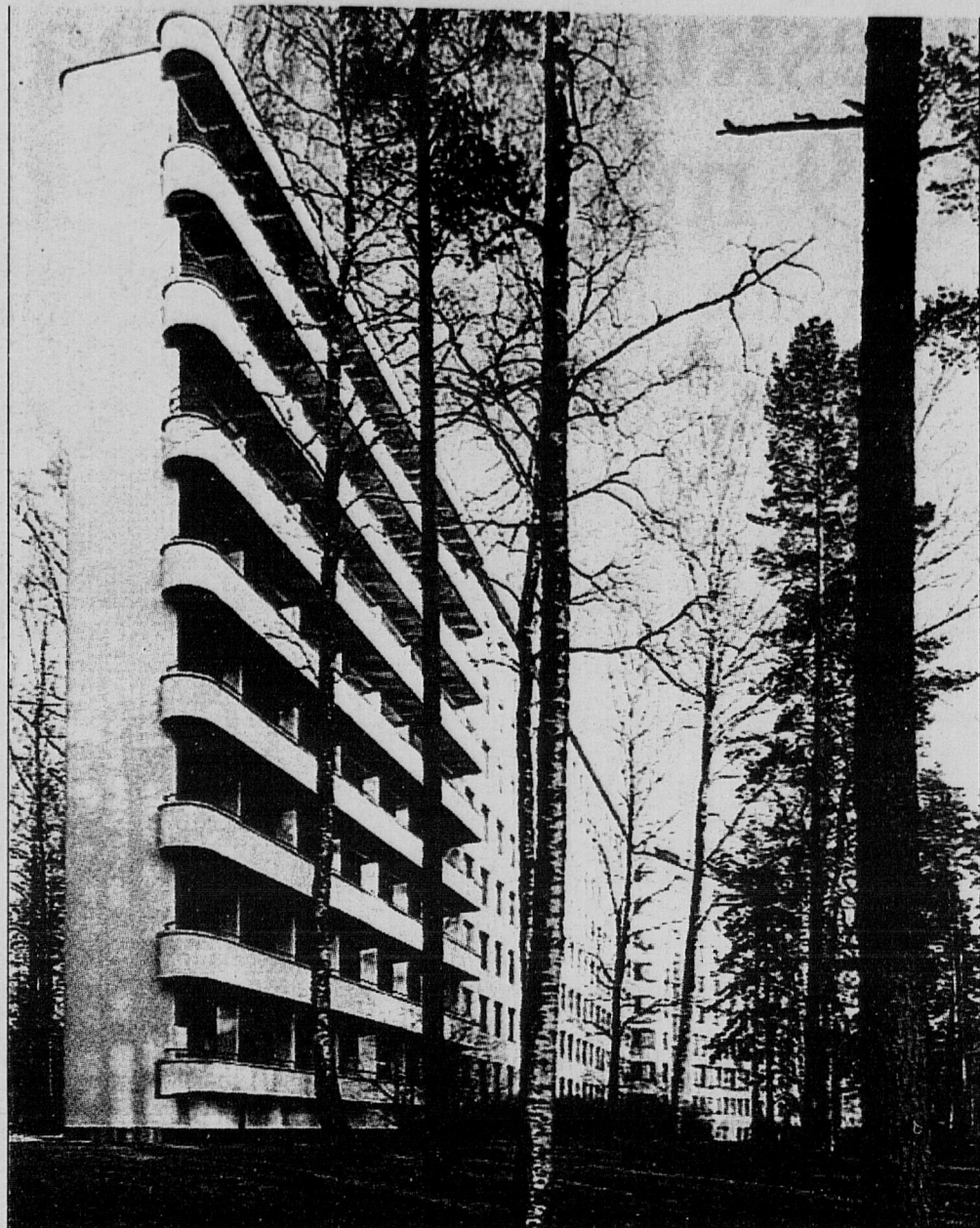
USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomailla: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Komcella paikalla Saimaan rannalla seisovaan Tiurun sairaalaan suunnitellaan uutta yksityissairaala varakkaille venäläisille ja diplomaateille.

Rikkaille venäläisille suunnitteilla sairaala Joutsenoon

Tyhjilleen jääneeseen Joutsenon Tiurun sairaalaan suunnitellaan yksityissairaala varakkaille venäläisille yksityishenkilöille ja diplomaateille. Amerikkalaisyhtiö on ilmoittanut alustavan kiinnostuksensa sairaalan rahoittamiseen. Venäläisenä osapuolena suunnitelmassa on Pietarin kaupungin terveysvirasto. Mukana hankkeessa on myös venäläis-amerikkalainen terveysinstituutti.

Tiurun sairaalaan tulisi suunnitelman mukaan 200 sairaansijaa. Lääkärit olisivat Yhdysvalloista ja Venäjältä, muu henkilökunta Suomesta.

Valtava potilasmäärä

Osapuolten yhteyshenkilönä toimii Suomessa Sosiaali- ja terveysministeriön entinen kansliapäällikkö **Heikki S. von Hertzen**. Hänen arvionsa mukaan Tiuru olisi vain "jäävuoren huippu". Koska sairaanhoito-olosuhteet lähialueilla ovat vaikeat, Suomessa hoidettava potilasmäärä saattaisi haluttaessa nousta todella suureksi.

Von Hertzenin seuraaja sosiaali- ja terveysministeriössä, vt. kansliapäällikkö **Markku Lehto** sanoo, että tyhjien sairaalatilojen saaminen uuteen

käyttöön on ensisijaisesti sairaanhoitopiirien kiinnostuksen varassa ja niiden vastuulla. Hänestä on kaikkien edun mukaista, että tyhjille sairaaloille löydettäisiin uutta käyttöä.

Sairaalat myynnissä

Suomessa on parhaillaan myynnissä ainakin kuusi sairaala. Ostajaa odottaa Joutsenon Tiurun sairaalan ohella Koskenalan sairaala Seinä-

joella, Kontiopuisto Pieksämäellä, Salmijärvi Kajaanissa, Hattelmala Hämeenlinnassa, Heikinharju Oulussa, Kevätömän sairaala ja Tarinan sairaala Siilinjärvellä. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella on myytävänä useita tyhjiä erillisiä sairaalarakennuksia.

Suomen Kuntaliiton selvityksen mukaan tämän vuoden maaliskuussa oli tyhjillään tai vapaantumassa 15 hetaaria sairaalatiloja, kaikkiaan yli puoli miljoonaa rakennuskuutiota.

Esko Aho suosituin puoluejohtaja

Pääministeri **Esko Aho** (kesk) on Suomen suosituin puoluejohtaja. Oulussa ilmestyneen sanomalehti *Kalevan* äskettäin julkaiseman mielipidemittauksen mukaan Aho päihittää niukasti sdp:n puheenjohtajan **Paavo Lipposen**.

Kouluarvosanoilla Ahon suosioksi mitattiin 6.3. Arvio on noussut vuoden takaisesta kuutosesta. Lipposen lukema on säilynyt vuoden takaisena 6.2:na.

Aho on keskustalaisten kes-

kuudessa lisännyt suosiotaan vuodessa 7.7:stä 8.1:een. Lipponen taas on sosiaalidemokraattien piirissä petranut suosiotaan vain hiukan 6.9:stä 7:ään.

Kolmanneksi suosituin puoluejohtaja koko kansan keskuudessa on kokoomuksen **Pertti Salolainen**, joka saa arvosanakseen 6.11. Puoluejohtajista huonoimmin mitauksessa menestyi kristillisten puheenjohtaja **Toimi Kankaanniemi**, jonka arvonsa on 5.3.

Poliisi vaatii uusia lakeja talousrikosten taltuttamiseksi

Suomen poliisi patistaa ministeriöitä toteuttamaan kii- reesti eri lainsäädäntöhankkeita talousrikollisuuden torjumiseksi.

"Konkurssisääntö on uudistettava, osakeyhtiö- ja liiketoimintakieltolaki tiukennettava sekä bulvaanit kieltävä laki saatava voimaan", poliisijohtaja **Reijo Naulapää** luettelee.

Muutoksia olisi tehtävä myös henkilö- ja kaupparekisterilakiin. Lisäksi verolainsäädännössä olisi muutettava tietojenluovutusta koskevia säännöksiä.

"Lainsäädäntöpuolella pitäisi pystyä ennakoimaan myös tulevaisuutta, ettei käy niin kuin nyt on käynyt", Naulapää toteaa.

Naulapää ei usko, että sota talousrikollisia vastaan olisi jo hävitty.

"Ruotsissa tilanne on paljon vaikeampi. Siitä on tullut osa yhteiskuntaa. Uskon, että Suomessa on vielä mahdollisuuksia talousrikollisuuden vähentämiseksi."

Sisäministeriössä on herätty julmiin mittasuhteisiin kasvaneeseen talousrikollisuuteen kaksi vuotta sitten. Poliisijohtaja Naulapää toivoo muiden viranomaisien nopeuttavan toimiaan viimeistään nyt, kun talousrikoksia koskeva tutkimus julkistettiin viime tiistana.

Turun yliopistolla tehdyn tutkimuksen mukaan talousrikoksiin katosi rahaa 1992 noin 14-30 miljardia markkaa. Naulapää ei usko summien juuri vähenneen viime tai tänä vuonna.

Poliisi on kahden viime vuoden aikana kouluttanut 150 uutta talousrikostutkijaa. Lisäksi tutkijoita on palkattu 40 lisää.

"Tarkoituksena on tehostaa entisestään myös talousrikollisuuden piirissä liikkuvien a-tari-poliisien työtä".

Naulapää kertoo, että poliisille muodostetaan uusia alueellisia talousrikollisuuteen keskittyviä tutkintaryhmiä.

"Aiomme lisätä myös yhtei-

siä projekteja eri viranomais- ten kesken. Tarkoituksena on esimerkiksi käynnistää syksyllä poliisin, verottajan ja työviranomaisien yhteisiä harmaan talouden valvontaiskuja."

"Jo nyt olemme tehneet tehokasta yhteistyötä verottajan kanssa. Se on sujunut hyvin", Naulapää sanoo.

Suomalaisvangit liikkuvat edelleen kurdissien mukana

Nuoret suomalaismiehet **Marko Hotakainen** ja **Tuomo Pollari** ovat jo kolme viikkoa olleet Kurdien työväenpuolueen PKK:n vankeina Kaakkois-Turkissa. Dusseldorfissa toimivan kurdien uutistoimiston KURD-A:n edustajan **Jan Krämerin** mukaan suomalaisia liikutellaan vuoristossa PKK:n päämajan mukana.

"Kysymme suomalaisten vointia aina kun saamme puheyhteyden, ja heidän sanotaan voivan hyvin", Krämer sanoo.

Hänen mukaansa korkealla vuoristossa oleskelevat suomalaiset eivät ole joutuneet lähelle sotatoimia, koska niitä käydään enimmäkseen pienillä alueilla rintamalinjan tuntumassa.

Ulkoministeriö vahvistaa hiljaiselon suomalaisten suhteen. "Emme ole kuulleet Ankarasta kahteen päivään mitään uutta", sanoo **Arja Vanhala** ulkoministeriön oikeudelliselta osastolta.

All Your Travel Anywhere in the World

FINNEXPRESS
SAVES YOU MONEY
ON FLIGHTS TO
FINLAND

CRUISES ♦ TOURS ♦ CARS ♦ HOTELS
SCANDINAVIAN BONUSPASS FREE WITH TICKET

For information and reservations please contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, NY 10017
212 832-8989 800 677-6454

Suomen lasimuseon amanuenssi **Kaisa Koivisto** on tehnyt palveluksen suomalaiselle lasitaiteelle kokoamalla lasin kultakauden 1950-luvun esitteet kirjaksi.

"Se oli niin yksinkertainen idea, että kas, kun en ennen keksinyt", Kaisa Koivisto ihmettelee itsekin ja selaa kädessään olevaa lasimuseon kustantamaa "lasin bestselleriä", jossa on kaikki aikansa kuuluisimmat taide-esineet.

Suomen lasin loistokausi ajoittuu 1950-lukuun, jolloin maan taidelasi oli maailman kuulua. Sitä kerätään nykyisin ahkerasti niin kotimaassa kuin sen rajojen ulkopuolella. Vaikka 1950-luvun taidelasi ei vielä lopu keräilyjiltä, heittä on loppunut tieto, mistä tietoa saa.

"No, kun minulta on kysytty ja kysytty viiskyttävyyden lasista. Olen jo pitkään ajatellut, että sellainen lähde- ja kysyjille pitäisi tehdä. Idean kirjaan keksin, kun kokosin esillä olevaa kansainvälistä näyttelyä Euroopan käyttölasiä", Kaisa Koivisto kertoo.

Kaisa Koivisto älysi, että kokoamalla yhteen julkaisuun keskeisen kokoelman Suomen kuuluisimmasta lasimuotoilusta, hän voisi vastata tyhjentävästi 1950-luvun lasin kysymyksiin.

Julkaisussa on kymmenen Iittalan lasitehtaan, kuusi

Kaisa Koivisto pitää henkilökohtaisesti enemmän käyttölasista kuin taidelasista.

Suomen lasitaiteen esitteet 1950-luvulta koottiin kirjaksi

Nuutajärven ja kolme Riihimäen Lasin kuvasto; kaikki museon tiedossa olleet kuvastot.

K kaikki kuvastot ovat originaaleja. Mukana on muuta-

ma yksittäinen kuvasto, muun muassa Iittalan lasiesite 1956 ja Nuutajärven taidelasia 1953, jossa on muun muassa Harlekiini-sarja.

Esitteet ovat mustavalkoisia

niin kuin lasitehtaat niitä siihen aikaan pääasiassa julkaisivat.

Kaisa Koiviston julkaisun nimi on Suomalaisista Lasista, Lasitehtaiden esitteitä 1950-

luvulta. Sitä myy Lasimuseo Riihimäellä ja myöhemmin Akateeminen kirjakauppa Helsingissä. Julkaisun esitteet ja esineet on julkaistu yksi yhteen-mittakaavassa.

Imatra Seura

740-40 Street
Brooklyn, NY 11232
Puhelin 718-438-9426
Kenneth Johnson, puh.joht.
SAUNA TILAUksesta

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

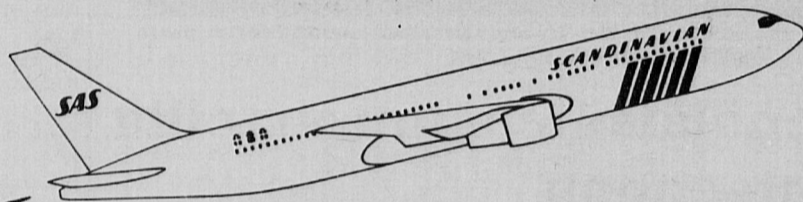
Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Consulate General of Finland

(Suomenpääkonsulivirasto)
866 United Nations Plaza
Suite 250
New York, NY 10017
Puh.: (212) 750-4400
Telefax: (212) 750-4418
Konsulipalvelut
passit ja viisumit
Lehdistö- ja kulttuuripalvelut

Finland Trade Center
(Suomen vientikeskus)
Puh.: (212) 750-4411
Telefax: (212) 750-4417
sama osoite
Suite 249

**The Finnish American
Chamber of Commerce**
(Kauppakamari)
Puh.: (212) 821-0225
Telefax: (212) 750-4417
sama osoite
Suite 249

We don't claim to be the best to the world. Just the best to Scandinavia.

Just ask any seasoned flier who's experienced the special warmth and professionalism of SAS. Which is why SAS is the airline of choice to the part of Europe we're named for. And if you plan to make connections to the rest of Europe, we offer a wealth of them. So even if you've got a world of traveling to do, the best to Scandinavia can make a world of difference. Start now, by calling your travel agent or SAS at 1-800-221-2350.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES